

SLOVENSKI GOŠPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naš vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge Izvenavstrijske 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se določi do odprtosti. — Udje "Kavalirskog društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5, vspremena naročnina, inserat in reklamacije. — cesta štev. 5, vspremena naročnina, inserat in reklamacije. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo: Koroska cesta štev. 5, vspremena naročnina, inserat in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sreda zjutraj, na zaprije reklamacije so poštine proste.

Katoliški Slovenci in Hrvati!

Na početku nove dobe smo. Hrepenenje po napredku je prevzelo vse naše vrste. Neutrudljivo se dela na vseh poljih: za umsko izobrazbo, za gospodarski prospehi, za politično svobodo, za socialno organizacijo. Splošna izobrazba se dviga, gospodarstvo napreduje, vsi stanovi se probujajo in družijo.

Upaljen je ta napredek in vesel pogled v božjost, če ne bomo pozabili ob vsem tem delu na eno resnico. Katera je ta resnica? Ta, da sam zunanj napredek nima v sebi nobenega trdnega in trajnega jamstva in da tudi ne more donesti narodom resnične sreče. Pamet, razočretje in življenje priča, da je resnično poročilo človeške sreče v srcu, v duši, da je resnično poročilo človeške sreče — vera.

In zares! Potrebno je delo za gospodarsko blaginjo, a kaj bi pomagalo, ko bi tudi zemlja več rodila, ko bi bil tudi lepši in bogatejši naš zemski dom, če bi pa izgubili izpred oči Boga, dušo, večnost? A ne samo to! Tudi na zemlji nismo očeta resnicen in a b l a g i n j a b r e z v e r e v B o g a . Kakšno bo naše življenje brez Boga, kakšen rod brez strahu božjega, kakšna družba brez vere v božjo pravico? Kakšni bodo narodi, kakšne države, kakšne vlade brez vere v Boga? Kje bo poštenje v politiki, kje pravica v socialnih razmerah, kje dejanska ljubezen v stiskah?

A ravno v silnem vnanjem delu in ob velikem gospodarskem napredku narodi radi pozabijo na to, da je vera življenje našega življenja, da bo le veren narod npravno zdrav, zares vesel svojega dela in resnično srečen. Zato treba od časa do časa to zavest poziviti in okrepiti. Ta blagonski namen pa imajo zlasti tudi katoliški shod. Zato je gotovo priljeno, da se zberemo zopet na velik katoliški shod, ki naj iznova okrepi v nas vso versko zavest, ki naj nas opozori na nove nevarnosti, ki naj zbere zopet vse sile, ki naj da vsemu napredku notranjo moč in pravo smer.

A ni to edini razlog, da vas vabimo na katoliški shod.

Hvala Bogu, Cerkev nas katoličanov nikdar ne zabi spominjati na tisti božji izrek: „Le eno je potrebno“. Tudi imamo pri vsem gospodarskem delu dobre voditelje, ki se živo zavedajo, kaj je poedincem in narodom vera. Zato je nevarnost manjša, da bi se v delu izgubil zmisel za vero. A druga nevarnost, e, ki je od dne do dne večja. Dan na dan se nam vsljujejo novi časopisi, ki sovražijo Boga in Cerkev, ki sovražijo vero, ki delajo z vsemi pomočki, s hlimbo in grožnjo, z lažjo in prevaro na to, da bi izrovali iz

V LJUBLJANI, na veliko soboto 1913.

src zaupanje do školov in duhovnikov, ljubezen do Cerkve, nazadnje pa vero v Boga. Bolj kakor kdaj je treba dandanes katoličanom globoke vere, žive katoliške zavesti, a tudi neutrašnjega krščanskega moštva? Ni je lepše prilika, da si okreplimo katoliško zavest, da javno izkažemo svojo zvestobo veri, da si iznova zaprisežemo krščansko moštvo, kot je katoliški shod. Naš katoliški shod bodi javna manifestacija naše vere, a tudi javna manifestacija naše moške volje, da ne pustimo blati in naši svetinjnikidarininkomur! Naš katoliški shod bodi glasna izpoved, da hočemo z vso odločnostjo izvajati načelo: pročsslabim časopisem! Ven iz naših hiš s časopisi, ki pod hinačko kranko naprednosti izkušajo zamoriti v nas podelovanje vernost in udanost do sv. očeta, do škofov in duhovnikov! Ven iz naših hiš s časopisi, ki sramote našo Cerkev! Ven iz naših hiš s časopisi, ki z lažjo svobodne misli trosijo po naši domovini brezversto in bogotajstvo!

Tudi zato vas vabimo na katoliški shod.

Je pa še en razlog.

Letos obhaja katoliška Cerkev slovesni jubilej svoje zmagajoči poganstvo in tudi v javnem življenju. L. 312. je premagal cesar Konstantin Veliki zastopnika poganstva, cesarja Maksencija. Premagal ga je pred vratim večnega mesta v znamenju sv. križa. Leta 313. pa je Konstantin javno proglašil svobodo Cerkev.

Ali ni prav, da se tudi katoličani spominjajo tega jubileja? Zakaj svoboda Cerkev — svoboda narodov! In zlasti v naših dneh! Ali ne vstaja novo poganstvo, ki izkuša zopet zasesti Cerkev in narode ter jih izročiti samosilju brezverskih držav? Tudi v naši Avstriji se dan na dan bolj družijo sile teme, ki je njih namen: uničiti svobodo Cerkev. Zahvale, „Jočitev Cerkev od države“, „svobodna šola“, „civilni zakon“, „sežiganje mrljev“ imajo samo namen, izločiti iz javnega življenja vsak pliv Cerkev, zadušiti glas Cerkev, glas nje zapovedi in prepovedi, glas vere, glas božjega evangelijskega pravica, tlačenih in zatiranih. Zato moramo dandanes bolj kakor kdaj s plametečo ljubezenjo ljubiti svobodo Cerkev! Katoliški shod bodi slovesen izraz te naše ljubezni in odločna izpoved naše volje, da hočemo katoliški Cerkevi priboriti in ohraniti tisto svobodo, ki je nje sveta pravica! Naš jubilejni katoliški shod naj podžge novo ljubezen in novo navdušenje

Pripravljalni odbor za katoliški shod v Ljubljani:

Dr. Josip Gruden, stolni kanonik
predsednik.

Fran Povše, državni in deželni poslanec
podpredsednik.

Anton Sušnik, c. kr. profesor
blagajnik

Ivan Šteie, urednik
tajnik.

Občni zbor Slov. Kmečke Zveze.

Letošnji občni zbor Slovenske Kmečke Zveze ne bo ostal brez pomena za nadaljnji razvoj političnega življenja na Slovenskem Štajerju. Storil se je velevažen sklep: Slovenska Kmečka Zveza, v sveti si svoje politične moći in odgovornosti, je povabila delavstvo in obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo, v kolikor stoji na temeljnih načelih Vseslovenske Ljudske stranke, na skupno politično organizacijo. Kar enako misli, skupaj dela in se rama ob rami bojuje, naj je tudi potom politične organizacije tesnejše združeno. Odbor S. K. Z. je pooblaščen, da v najkrajšem času dolobi tudi obliko novi organizaciji, in potem stopi tudi naše delavstvo, obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo politično organizirano na dan.

Sele, ko so liberalci razbili spodnještajersko logo in si ustanovili takozvano Narodno stranko, nastala je Slovenska Kmečka Zveza. Zbrala je okoli sebe vse, ki niso mogli vstopiti v liberalno organizacijo. Kakor so pokazala dejstva, je bilo teh ogromna večina. Od postanka S. K. Z. do danes je poteklo 6 let. Ni veliko let, toda dela veliko. Izvojevala je že 3 volilne boje za državni, oziroma za deželni zbor. Poleg sebe je postavila močne organizacije: Zadruž-

na Zveza šteje na Spodnještajerskem danes 113 zadrug; Slovensko-kmečko-socialna Zveza se ponaša s 152 društvami in vrhu tega ima lastno organizacijo za moško in žensko mladino ter telovadno organizacijo Orel; iz tal vstaja nova delavska organizacija Jugoslovanska Strokovna Zveza; za obrambno delo je organizirana Slovenska Straža. Trije časopisi podpirajo vse to delovanje: „Slovenski Gospodar“, „Straža“ in „Naš Dom“, vsi skupaj v ponosnem številu 20.000 izpisov. Za politično izobrazbo se je priredilo samo lansko leto približno 150 političnih shodov.

Ako sedaj slišimo, da se bo organiziralo v najblžnjem času tudi obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo, moramo priznati, da se dela v naši stranki smotreno po moču zamišljenu načrtu. In kjer je delo, tam je vedno dovolj pristašev. Zato pa tudi naše organizacije ne zborujejo pred praznimi dvoranami. Tačko je bilo tudi zadnjo nedeljo, dne 30. aprila, ko je obhajala S. K. Z. v Mariboru svoj letosni občni zbor.

Načelnikov pozdrav.

Občni zbor otvoril njen načelnik državni in deželni poslanec Ivan Roškar. Pozdravi kranjskega deželnega in državnega poslanca Fr. Povšeta, deželnega odbornika Fr. Robiča, vse deželne in državne poslance in zborovalce, izmed katerih s posebnim zadovoljstvom omenja lepo število kmečkih delavcev. Pred

tremi leti je govoril na občnem zboru S. K. Z. politični vođitelj katoličko-narodnih Slovencev in Hrvatov, dr. Ivan Šusteršič, lani smo slišali našega duhovitega organizatorja dr. Janeza Kreka, in letos nam je bila ponujena prilika, da spoznamo vlogo za kmečke interese osivelega, a še vedno mlađeniškega Franca Povšeta. Zborovalci so z navdušenim ploskanjem pozdravljali dragega gosta iz Kranjske, ki se je vinarno ponovilo, ko mu predsednik podeli besedo.

Fran Povše.

Rad se je odzval vabilu odbora S. K. Z., da pride govoriti o kmečkih vprašanjih slovenskim kmetom na Slovenskem Štajerju. Lahko je to storil, ker mu je srce polno ljubezni do kmečkega stanu in njegovo življenje posvečeno skrbi za kmečko stvar, in česar je srce polno, tega usta prekipevajo.

Dolgo je manjkal kmečkemu stanu samozavesti. Ni se zavedal svojega velikega pomena za vsako državo, zato tudi ni od države zahteval, da jemlje nanj ozir kakor na druge stanove. Drugim stanovom je šla država na roko ter podpirala njih stremljenja in njih organizacije. V zadnjih 10letih je začela tudi v kmetu kliti zavest o njegovem velikem pomenu. Toda zaman se je oziral okoli po prijateljih. Zato je segel po drugem, a tudi najbolj sigurnem sredstvu, ki se mu pravi samopomoč. Začel se je organizirati. S pomočjo

svoje duhovščine si je ustanavljal najprej posojilnice, ki so ga reševalo oderuških rok. Pridno se je delalo tudi za izobrazbo kmečkega ljudstva. Vse je moral stan storiti, posebno pri nas Slovencih, iz lastne moči. Za drugimi stanovi so se metale podpore, za kmečkim ne. Vse stroke pridelovanja so se izpopolnjevale. Hvala Bogu, naše ljudstvo je nadarjeno in ukaželjno. Po trpkem boju se je dokopal kmečki stan zopet do veljave. Toda še nadalje mora voditi trd boj za svoj obstanek, kajti sovražnikov ima vse polno.

Kranjski deželnih zbor je sedaj kmetu prijazen, v njem odločujejo kmetje in prijatelji kmetov. Zato pa lahko rečemo, da se nikjer ne stori toliko za kmečki stan, kakor ravno na Kranjskem. Skrbi se za živinorejo, za mlekarstvo, za prašičerejo, za gozdarstvo, za sadjarstvo, delajo se vodovodi, gradijo in polagajo ceste, pripravljajo se za strojevna električna moč, skrbi se za pouk po šolah in tečajih, za izobrazbo gospodinjstva je delo na Kranjskem vzorno za vse druge dežele. Povsod delo, povsod življenje, novi časi se pripravljajo. Kadar se vozim skozi vošč lepo Štajersko deželo, tedaj vidim, da dežela pri vas še zelo zanemarja kmetijstvo. Bogata je vaša dežela, trebalo bi le majhne podpore in vspodbude, in delo bi obredilo lep sad, gospodarstvo bi se povzdignilo. Toda v deželi je gospodrujoča stranka za vaše zahteve zakrnjena in gluha. (Klici: Tako je!)

A država se še ne zaveda v polni meri svoje naloge nasproti kmetijskemu stanu. Ako ima milijone za kanone na razpolago, morala bi jih imeti tudi za kmeta. (Glasno pritrjevanje.) V Evropi se največ kmečkih ljudi izseljuje iz Avstro-Ogrske. Ne iz lahkomselosti, temveč sila jih goni (burno pritrjevanje), posebno majhne kmete in kočarje. Državno zakonodajstvo je poklicano, da ščiti kmetijstvo pred odškodovanjem, ki mu preti od pridelkov tuhijih držav. Zahtevamo varstvene carine za naše pridelke. Kaj pomaga carina, videli smo pri italijanskem vinu. Še-le sedaj je prišlo vino vsaj do nekoliko boljših cen. Leta 1917 se bodo sklepale nove carinske in trgovinske pogodbe. Treba nam je že sedaj stati na straži in se pripravljati, da kmet ne bo trpel škode. (Živalini klici: Tako je!) Tudi z ozirom na davke nam mora država prizanašati. Kmetje plačujejo itak skoraj sami najbolj dragi davek, to je krvni davek. (Pritjevanje.) Mi zahtevamo zato spremembu zemljiškega in hišno-razrednega daska. Naši veliki nasprotniki so v tem zastopniki mest. Protestiramo tudi, da se davčni vijak zadnji čas najbolj neusmiljeno rabi proti kmetom. (Vseobčeno odobranje.)

Svojo vero in svojo zemljo moramo braniti s svojo srčno krvjo. Neprijateljem moramo zaklicati krepki: Stoj! To je naše, ne stejaj rok po naših sestinah. Glasiti se mora: Kdo je mar te lepe zemlje gospodar? To je slovenski oratar! (Veliko navdušenje in ponovno ploskanje.)

Računi in načrti.

Nato dobi besedo odbornik S. K. Z., dr. Korošec, da poda račune o delovanju stranke doma, o delovanju njenih poslancev v državnem in deželnem zboru ter o bočnih ciljih njenega delovanja. Med drugim izvaja: Stališče ljudskih zastopnikov nasproti vladu v državi in deželi mora biti tako, kakoršo je razpoloženje ljudstva nasproti temu vladama. Ali je naše ljudstvo zadovoljno z vladom v deželi in državi? Dežela najde naše ljudi le z dokladami, sicer nas pa povsod zapostavlja. Še pri deželnih zavodih na Spodnjem Štajerskem nam nastavlja tuje, kaj še-le v središču. Roke državne vlade čutimo tudi le v davkarijah. V šole in v urade nam z zelo majhnimi izjemami postavlja tuje ljudi, darežljivih rok državne vlade, njene pomoči, ne čutimo nikjer. Naše ljudstvo ni zadovoljno niti z deželno niti z državno vladom, zato je tudi dano stališče njegovih zastopnikov. Najgrše ravna z nami vlauda v deželi, ki je izraz deželnozborske nemške večine, vsled tega je tudi, kar je popolnoma naravno, naš odpor v deželnem zboru najodločnejši. Da deželni zbor ne dela, niso krivi slovenski poslanci in njih obstrukcija, ampak oni, ki so povzročili to obstrukcijo in ki nočejo vzrokov odstraniti, to je nemška večina v deželnem zboru. Sedanji poslanci ne bodo odnehali od boja, dokler nemška večina ne krene nasproti Slovencem na prijaznejšo pot. Ljudstvo, zbrano v S. K. Z., se čuti enakopravno z nemškimi deželani, ni rojen za hlapčevanje in plačevanje. Poslanci, izvoljeni od tega ljudstva, vršijo torej obstrukcijo le ljudsko voljo. Želimo si novih volitev. Ako ljudstvo hoče v Gračcu zopet prosjačiti in se dati prezirati, naj si voli druge poslance (Viharni klici: Nikdar!), ako hoče, da se bode krepko, odločno ter brezobzirno branil njegov ugled in njegove pravice, naj sledi tudi pri prihodnjih volitvah klicu S. K. Z. (Gromovito ploskanje.) Nato poda govornik še natančno sliko o zadnjih pogajanjih za delazmožnost Štajerskega deželnega zborna.

Veliko se napadajo slovenski deželnii poslanci, tudi radi tega, ker ne opustijo obstrukcije, da bi tako omogočili zvišanje učiteljskih plač. Iz zgodovine deželnozborske obstrukcije je znano, da se obstrukcija ni začela vsled učiteljskih plač, ker še takrat ta predmet ni bil na dnevnem rednu. Zlobno je torej napadati slovenske poslance kot sovražnike učiteljskega stanu. Komur se želi višjih učiteljskih plač, naj skribi, da se čim prej odstranijo vzroki za slovensko obstrukcijo. Naša pot je jasna in nobeni napadi nas ne bodo odrinili s te poti. Sovraštva ni v nas, v nas je le krepka volja, koristiti svojemu slovenskemu ljudstvu. (Splošno odobranje.)

Prepričani smo pa tudi, da naši poslanci v deželnem in državnem zboru s svojo taktiko v sedanjem

oplošnem političnem položaju niti najmanj niso škodili slovenskim narodom na jugu naše države. Ako bi naša vlauda zbog zadržanja jugoslovenskih poslancev lahko pred celo Evropo rekla: Glejte, kako so naši Jugoslovani srečni, zadovoljni ter z vsem oskrbljeni! bi bili naši poslanci krivi, da se pači zgodovinska resnica v usočepolnili trenotkih. Kdor čuti naroden, bo to razumel. (Burno pritrjevanje.)

Ker smo na celi črti v boju, moramo skrbeti, da naše moči rastejo in se večajo. Želimo si skupnega političnega dela z delavstvom, obrtništvom, tržanstvom in meščanstvom, ki odobrava temeljna načela Vseslovenske Ljudske Stranke. Vsi sloji našega naroda se morajo strniti v mogočno falango, ki bo odbijala nasprotna napade ter branila čast slovenskega imena. Odbor S. K. Z. vam vsled tega predlaga, da se ustvari iz vseh organizacij, ki temeljijo na programu Vseslovenske Ljudske Stranke, nova politična organizacija, ki naj bo izraz vseh slojev slovenskega štajerskega ljudstva. Slovenska Kmečka Zveza ostane kakor je, toda zraven nje in skupno ž njo naj se organizirajo tudi drugi slovenski sloji, ki imajo ž njo ista temeljna načela. S tem pokaže S. K. Z. tudi, da ni ozkorčna, ampak da je res vodilna zastopnica slovenskega naroda na Štajerskem, kateri je skrb, da organizira ves naš narod. (Živalino odobranje.)

Soglasno in navdušeno je sprejel občni zbor tele resolucije:

1. S. K. Z. izreka svojim državnim in deželnim poslancem popolno zaupanje.

2. S. K. Z. odobruje obstrukcijo deželnih poslancev ter jih pozivlje, da tudi nadalje branijo pravice štajerskega slovenskega ljudstva s taktiko, ki jo smatrajo za najprimernejšo.

3. S. K. Z. izjavlja, da je voljna s katoliško-narodnimi pristaši v mestih in trgih ter z obrtništvom in delavstvom na Štajerskem, katero stoji na temelju Vseslovenske Ljudske Stranke, ustvariti skupno politično organizacijo, ter pooblašča svoj odbor, da stori v to svrlo potrebne korake.

Novi odbor.

Nato se je vršila volitev novega načelnika. Z velikim navdušenjem je bil zopet soglasno izvoljen za načelnika S. K. Z. državni in deželni poslanec Ivan Roškar, v odbor pa: dr. Iv. Benkovič, Mihail Brencič, Filip Galunder, dr. Josip Hohnjec, dr. Fr. Jankovič, dr. Anton Korošec, Tomaž Korpar, Fran Niderfer, Franc Pišek, Franc Počivavšek, Josip Rajhst, Andrej Repina, Ivan Rudolf, I. Šendorfer, I. Straš, Alojz Terglav, Anton Turnšek, Ivan Urek, Franc Žebot.

Z zahvalo na govornike in s pozivom na nadaljnno delo v smislu S. K. Z. je sklenil načelnik Roškar občni zbor. Odbor je imel po zboru svojo prvo sejo, v kateri si je izvolil podpredsednike, blagajnika in tajnika. V prihodnji seji se bo bavil odbor z važnimi organizatoričnimi zadevami.

Koledar S. K. Z.

G. dr. Korošec še opozarja, da bo izdala S. K. Z. koledar za 1. 1914. Vsak član, ki plača učnino za tekoče leto, ga dobi brezplačno. Pozivlja zaupnike, da pridno agitirajo za nove člane in pobirajo učnino. To delo bo vsled koledarčka zelo olajšano. Koledar bo imel navašno obliko kmečkih koledarjev ter bogato vsebino gospodarskih člankov.

Odrin je padel!

Odrin je padel! Ta klic je navdal Slovane po celem svetu z navdušenjem in ponosom. Vse se veseli tega izrednega uspeha bolgarsko-srbskega orožja. Starcem prihajajo solze veselja v oči, otroci vriskajo od veselja, možem in mlađenčem se žarijo oči navdušenja, žene in mlađenke glasno občudujejo junake pred Odrinom. Vsi smo ponosni, da smo bratje tako hrabri vojakov. Desetletja so utrjevali Turki po načrtih Slovanom povsod sovražnih nemških častnikov in pod nadzorstvom nemških inženirjev Odrin in okolico. Odrin je veljal za nepremagljivo trdnjava. In ko se je začela vojska in obleganje Odrina, prihiteli so zopet nemški častniki, da so osebno pomagali Šukri-paši pri vodstvu obrambe. Vsi neprijatelji Slovanov so upali, da se ob Odrinu razbije moč jugoslovenskih držav. Zgodilo se je drugače, in sedaj so obmolknili naši starci nasprotniki, a mi Slovani se veselimo in radujemo. Padec Odrina pomeni obenem ponižanje vseh neprijateljev Slovanstva. Tem večja je naša radoš, tem zavednejši naš ponos.

Zadnji boji za Odrin.

Vrhovni poveljnik bolgarsko-srbske oblegovalne armade pred Odrinom, general Savov, je izdal dne 23. marca povelje, da naj poveljnik II. armadnega zabora prične z naskokom na vzhodnji trdnjavski krog z vsemi silami. Dne 24. marca popoldne so začeli obstreličevati Bolgari s svojimi težkimi topovi vzhodni trdnjavski krog, in obstreličevanje je trajalo neprestano do 8. ure zvečer. Turki so čutili, da se pripravljajo glavni naskok in so odgovarjali iz vseh svojih težkih topov. Po 8. uri zvečer je trajalo obstreličevanje v večjih presledkih naprej. Med tem so Bolgari pripravili vse za glavni naskok na prednje odrinske utrdbе. Glasno trobentanje je naznanjalo, da bodo prihodnji trenutek bolgarski junaki naskočili Odrin.

V noči od 24. na 25. marca je pričela bolgarska pehota na vzhodnem krogu prodirati. Ob 4. uri zjutraj 25. marca so prekoračili Bolgari reko Kumdere. Čete so nato pod zaščito bolgarskih topov prodirale v

nepopisnem junaštu naprej. Ko se je zdani, je pačlo 7 glavnih predutrdib na vzhodni strani v roke zmagajočim Bolgarm. Istočasno so Bolgari in Srbi tudi prodirali na južni in zahodni strani. Strašen boj je divjal na celi črti. Nekako ob 10. uri dopoldne dne 25. marca so Bolgari na vzhodnem krogu prodirli do 200 korakov pred notranji utrjeni pas. Zajeli so nad 1000 Turkov in mnogo topov, katere so takoj obrnili proti Turkom. Cel dan je trajal krvavi boj. Proti večeru je turška artilerija skoro popolnoma utihnila, tako dobro so merili Bolgari s svojimi topovi. Izdan je bilo povelje, da se izvrši po noči naskok na notranji utrdbeni pas. Med strahovitim pokanjem topov je pehota razdrila vse umetne ovire, s katerimi so bile zavarovane utrdbi, ter je prodirala neprehnomu naprej. Boj je trajal brez presledka celo noč. Ko je dne 26. marca zjutraj napočila zora, so bolgarske čete z bajonetnim naskokom zavezale 7 utrdb na notranji vzhodni obrambni črti. Bolgari so svoje in zaplenjene topove pomaknili naprej ter so sipali iz njih hud oganj na Turke ter njih utrdbi. Turške čete so bežale z utrdbi v mesto.

Turki so izprevideli, da za Odrin ni več rešitev. Začeli so ob 9. uri začigati skladischa, vojašnice, bolnišnice in druge vojaške stavbe. Izbruhnil je velikanski požar. Grozen dim gorečih hiš, pomešan z dimom v zrak vzletelih smodnišnic, je pokrival Odrin. Planjava, na kateri leži mesto, je odsevala v žarečem svitu. Topovi so grmeli, kričanje bežečih Turkov in zmagajočih kristjanov se je razlegalo po mestu. V tem trenotku so prvi bolgarski polki udrli v odrinske ulice, kjer se je zopet razvил krvav boj na noč. Bolgarske in srbske čete so drle z vso silo v mesto, da se še prej polaste Odrina, predno ga Turčini vsega zažgo. Mestno prebivalstvo je divje tekalo po mestnih ulicah in veselo pozdravljalo svoje rešitelje. Med tem so razobesili Bolgari na glavnem delu trdnjave bolgarsko zastavo.

Odrin se uda.

Ko je Šukri-paša videl, da je izgubljen, se je umaknil v neko utrdbi na severo-zahodni strani mesta. Ob 2. uri popoldne dne 26. marca se je Šukri-paša s celim generalnim štabom udal in izročil svojo sabljo bolgarskemu poveljniku. Potihnil so topovi, mesto je bilo v rokah Bolgarov. Tudi na južni strani so bolgarske čete predrele trdnjavski obroč. Le na severo-zahodni strani je ostalo še nekaj utrdb v turških rokah, katere so se pa proti večeru tudi udale. Ko se je na glavni trdnjavni razobesila bolgarska zastava in je bolgarski praporščak snel polumesec z mestnih vratar ter ga nadomestil s sv. križem, so naenkrat zadoneli topovi s trdnjave, ki so naznajnali, da je nad Odrinom zagospodaval — Slovan-kristjan.

Bolgari in Srbi marširajo v Odrin.

Vhod bolgarskih in srbskih polkov in goreče mesto je bil veličasten. Na čelu čet so korakale vojaške godbe, ki so med urnebesnimi „Živio“ in „Ura“-klici igrale bolgarsko narodno himno „Sumi Marica...“ in druge slovenske pesmi. Med sviranjem godbe so pretresali ozračje grozoviti poki razstreljajoči se smodnišnic in drugih skladisč streljiva. Na ulicah so se mestoma vršili še krvavi boji. Bolgari so našli v nekaterih utrdbah celotne posadke popolnoma izmučene in gladne, kjer že delj časa niso dobile ničesar jesti. Kristjani v Odrinu, ki so pretrpeli za časa obleganja mnoga strahu, gladju in mučenja od strani nemški Turkov, so pozdravljali v mesto korakajoče čete: „Naši bratje prihajajo.“ „Slava rešiteljem!“ „Bog vas sprimi!“ — Ko so s trdnjave začoneli topovi, ki so naznajnali, da je polmesec premagan, so se oglasile trobente, godbe so zaigrale, po celem Odrinu pa so se oglastili zvonovi.

Nekaj podrobnosti o bojih za Odrin.

Pri naskoku na Odrin so bili prišli Bolgari in Srbi na skoro nepredorne žične ograje. Strahovito mnogo napora je bilo treba, da so Bolgari in Srbi prerezali žice. Pri tem težavnem in zamudnem delu je pačlo nepregledno mnogo Junakov. Toda končno je bilo tudi to delo izvršeno, pot je bila prosta. Od žičnih ograj pa do utrdb je bilo pa še zelo nevarno polje. Pred modernimi (novodobnimi) utrdbami je nameč počelo skoro povsod podminirano. Mnogi izmed naših čitateljev se še spominjajo, kako so pred Port-Arturjem zletele cele stotnine v zrak, ko so pridrvele na podzemne mine. Tudi pred Odrinom se je bilo batiti takih min. Mine pa so različne. Mogoče je, da opazovalec iz trdnjave zapali s električnim tokom mino, proti takim minam se Bolgari niso mogli ščiti. So pa tudi mine, ki se razlate, če stopijo vojaki na ploskev, ki jih krije. So globoke Jame, nasajene s koli in posute z železnimi škorpijoni. Proti tem so se Bolgari in Srbi zavarovali na ta način, da so pognali čez bojno polje veliko množino živine. Za njo še-le so drveli junaki pod visoke utrdbi. Tu se je moral junaki naskok zopet ustaviti. Po 11 m visoki betonski zidovi, le tu in tam razbiti od krogel težkih oblegovalnih topov, so jim zapirali pot. Toda oblegovalci so bili tudi na to pripravljeni. Na lestvah in drogovih so preplezali tudi te zidove. Razvilo se je strahovito klanje na zidovih; oko v oku so se gleddali sovražniki. Tu ni bilo pardona, z bajonetom so drli oblegovalci naprej in utrdba je padla za utrdbo. Na drugi strani pa so Turki v divjem begu zapuščali svoje postojanke. Šlo je v divjem begu proti Odrinu. Toda Bolgari in Srbi niso mirovali. Za-nje ni bilo počitka in oddiha. Topov niso bili mogli spraviti še na turške utrdbi, ali tega niti treba ni bilo. V utrdbah samih so našli turške topove, ki jih sovražnik ni več utegnil storiti nerabne

in poleg njih ogromno množino streliva. Bulgari in Srbi so jih obrnili in turški topovi so sipali smrt in pogin v turške vrste. Bežeči Turki, ki so se izogibali min, položenih med utrdbami in Odrinom, so kazali oblegovalcem pot v mesto. Kratek odmor je nastal, med katerim so novorili na obeh straneh topovi. Na eni strani turški topovi v rokah oblegovalcev, na drugi strani turški topovi iz Odrina. In zgodilo se je zopet nekaj neverjetnega. Oni turški topovi, ki se prej niso mogli meriti z izbornimi srbskimi in bolgarskimi, so razbili začne turške baterije v Odrinu samem.

Nove čete Srbov in Bolgarov so prihajale v utrdbi. V diru je prišla konjenica in poljski topovi so pridrveli, da končajo krvavo delo. Na utrbah je zavilrala zmagovalna bolgarska zastava. Nove, čile čete so začele zasledovati bežeče Turke proti Odrinu. Kratek boj še v prvih ulicah, potem pa so se umaknili Turki v notranje mesto. Le tu in tam je počil iz kakih hiš ali iz razvalin streli.

Zmagovalci so udri proti zahrbtnemu sovražniku in v kratkem so tudi te pognali v beg, ali pa jih na mestu pobili. Strašno je bilo to klanje v gorečem mestu. Vse ulice na vzhodni strani so bile zasedene od Srbov in Bolgarov. Na jugu in na zapadu pa so se grmeli topovi. Tedaj se oglasti na glavnih cesti, ki voči v mesto, gošča. Junaki šipčanskega 23. polka so korakali v mesto. Za njimi je prišel jambolski polk in za tem rodopski polk. Nato pa konjenica in artillerija. Ko so Bulgari in Srbi udrli v mesto, vnele se je strašno poulično klanje. Turki so se branili zelo obupno. Zavezuški so z nasajenimi bajoneti preganjali turške vojake z ulice v ulico. V mnogih delih mesta se je vršil boj hiš za hišo. Poulične bitke so se nadaljevale še celo noč. Boj za Odrin je trajal skupaj 48 ur neprenehoma.

Bolgarske izgube so zelo velike. Natančnih števk o padlih bolgarskih junakih še ni, a domneva se, da je mrtvih in ranjenih Bolgarov in Srbov v začnjih bojih, za Odrin do 10 tisoč. Car Ferdinand je ravno radi velikih žrtev, katere so bile znane že naprej, najbolj nasprotoval naskoku na Odrin. A udati se je moral, da se je trdnjava poprej zavzela, nego bi se sklenil mir.

Velikanski plen.

Neizmerno velik je bojni plen, ki so ga dosegli Bulgari. Z naglim pomikanjem v mesto so rešili Bulgari še več zalog streliva in drugih potrebnih ter stavb, katere bi bili sicer Turki razstrelili ali začgali. Velikansko je število vjetih Turkov. Vjetih je bilo 61.000 mož, med temi 17 paš, 4 divizijski generali, 8 brigadiški generalov in 1220 častnikov. Med ujetniki se nahaja 64 nemških častnikov, 18 rumunskih in 6 belgijskih, ki so se bojevali na turški strani. Govori se, da se nahaja med vjetniki tudi turški prestolonaslednik Jussuf Ezzedin. Bulgari so zaplenili 84.000 pušč, 620 topov in ogromne zaloge streliva.

Zivež v Odrinu še ni popolnoma pošel. Bolgarski vojaki so namreč zasledili še zalog moke, katero so Turki pozabili uničiti. Moko so Bulgari razdelili med glađne mestne reveže. Po doseganju cenzivit, ki pa še ni natančna, znaša vrednost vsega zaplenjenega vojnega materijala 175 milijonov frankov. Plen se bratovsko razdeli med Bolgare in Srbe. General Ivanov je imenoval za poveljnika Drinopolja generala Čerkovskega.

Sukri-paša.

Turški poveljnik Šukri-paša se je res počazal junaka, kakor menda noben drug turški general v sedanji vojski. Celih 5 mesecev je junaško branil izredno mu trdnjavu. Dasirovno mu je huša predla v obleganem mestu, vendar sovražniku trdnjave ni hotel izročiti brez boja. Dne 25. marca je baje poslal Šukri-paša začnjo brezično brzojavko v Carigrad, katera so je glasila: "Sovražnik je otvoril danes generalni naskok na trdnjavo. Ne vem še, kako se bitka konča, a če bo zmaga na strani sovražnika, bom pognal v zrak vse utrdbi. Razrušil bom brez vsakega obnovljanja tudi vsa mohamedanska svetišča, da jih ne onečasti sovražnik s svojimi nogami. Sedaj razdiram telegrafske postajo. Če sovražnik zmaga, ne bo dobil v roke lepega mesta, ampak kup razvalin."

Sukri-paša je imel svoje taborišče na utrbi Ilidžerian, v nekem predmestju, kjer se je nahajala tudi brezična brzojavna postaja. Ko so Bulgari vdrli v to predmestje, so bile vse ulice polne vojaštva. Prišlo je do krvave poulične bitke. Šukri-paša se je udal še le potem, ko je uviadel, da je vsak odpornik. — Star je Šukri-paša 58 let, a vsled njegove bele braže je viščet mnogo starejši. Vojkoške šole je napravil v Nemčiji in govoril baje tudi izborni nemški. Prejšnji poveljnik Odrina, Arif-paša, je trdnjavu zelo zanemaril. Šukri-paša se je več let silno trudil, da je izpremenil mesto v močno trdnjavu. Poklical je iz Nemčije inženirje in častnike in je po njihovih načrtih zidal utrbe. Šukri-paša je albanskega rodu. Po postavi je močan, ima široko čelo in velik, zakrivilen nos ter žive, globoke oči. Za časa, ko se je začelo obleganje Odrina, je bil Šukri-paša zelo rejen, vsled dolgotrajnih bojev in skrbi pa je silovito shujšal.

Sukri-paša je dospel dne 29. marca ob 5. uri zjutraj s svojim generalnim štabom v spremstvu bolgarskih oficirjev v Sofijo. Sprejela sta ga načelnik kolodvora in poveljnik sofijske posadke, kateri je Šukri-paša sledeče nagovoril: "Visokost! Cel svet občude zmagovalce kakor tudi premagance v Odrinu. Bulgaria občude velike junake odrinske. Sprejmite visokost v Vaši nesreči izraze našega vseobčega občudovanja nad Vašim junaštvom". Šukri-paša je odgovoril, da tudi on občude bolgarska junaštva. Nato so bili jetniki odpeljani na odkazana jim stanovanja.

Bulgari so pripravljeni Šukri-paši dovoliti, če to želi, povratek v Carigrad, ako se zaveže s častno besedo, da se ne bo več boril proti Bolgarom. Ko je Djaverpaša, ki je že od prej v Sofiji vjet, slišal, da je padel Odrin in da je Šukri-paša vjet, je milo zaplakal.

Veselje na Bolgarskem

Po bliskovitosti se je raznesla po celiem Bolgarskem radostna vest, da je padel Odrin. Ko je došla ta novica v Sofijo, je bilo naenkrat vse mesto pokoncu. "Odrin je padel", Odrin je naš, so vpile ljudske množice. Doneli so topovi, ki so oznanjali padec te velevažne trdnjave; vsi zvonovi vseh cerkv so zvonili; gožde so igrale po ulicah "Sumi Marica", znamo bolgarsko zmagovalno pesem. Ljudstvo je vrskalo in prepevalo. Od ranega jutra do poznega večera je bilo vse prebivalstvo na nogah. Po bratsko sta se objema veselja kmet in meščan, delavec in bogataš. V cerkvah so se služile zahvalne službe božje. Verniki so skupno in glasno molili: "Tebe veliki Bog mi hvalimo!" Zahvalnih božjih služb in zadušnic za padle junake so se udeležili v Sofiji vsi ministri, uradniki in vse ljudstvo. Na večer po zmagi so po hribih zarezeli kresovi, ki so naznajali vsemu Balkanu dan veselja.

Z Bulgari pa so se slavne zname veselili tudi vsi drugi Slovani. V ruskem državnem zboru (dumi) se je vršila posebna slavnostna seja. Mesto Petrograd je bilo razsvetljeno. Veliko veselje nad zavzetjem Odrina je bilo posebno na Srbskem in med Črnogorci. Na tisoče brzjavnih čestitk je došlo z vseh delov sveta v Sofijo. Stotisočeri glasovi Kipečega veselja, gromiči in doneči izrazi nepopisne radosti donijo povsod, kjer biva Slovan. Odrin je naš!

Dne 28. marca se je pripeljal car Ferdinand s princem Borisom in Cirilom s posebnim vlakom pred Odrin. Vlak se je ustavil pred mestom, ker so Turki poskusili razstreliti most čez Ardo. Poskus se jim pa ni popolnoma posrečil. S carjem so se pripeljali v avtomobilih v mesto tudi princi in generali Savov, Ivanov, Račev in Petrov. Prebivalstvo jih je navdušeno pozdravljalo. Vozili so se skozi trume turških vjetnikov. Kralj je nadzoroval bolgarsko vojaštvo. V vojaškem klubu je vrnil car Šukri-paši sabljo z laskavimi besedami ter čestital generalu na junaštvu turških čet.

Turki jokajo.

Ko je došlo v Carigrad poročilo, da je Odrin padel, se je polastila turškega prebivalstva obupnost. Posebno med mladoturki je nastala strašna zmešnjava in žalost. Zelo pobit je bil tudi sultan sam. Ko mu je veliki vezir poročal, da je Odrin padel in da Bulgari tudi pri Čataldži zmagovalno prodirajo, je začel sultan glasno plakati. V Carigradu so mohamedanski duhovniki po cele dnevi na mošejah (turške molilnice) objokovali Alaha. Klicali so: "Mohamod, ti si velik prerok, zakaj si zapustil svoje verne, zakaj si priupustil nevernikom zmago nad pravovernimi?" Turške žene so se po pačku Odrina 3 dni postile in plakale.

Mesto Odrin.

Mesto ima jako lepo lego in leži v prijetni kotli srednjeevropskih gričev, ki od treh strani obdajajo mesto. Pri Odrinu se stekajo 3 reke: Mahriza, Arda in Tundža. Po vseh vrhovih okrog mesta stojijo trdnjave. Nekdaj je bil Odrin lepo in bogato mesto, a vsled mnogih vojsk, ki so divjale okrog njega, in obilnih požarov, posebno pa vsled turške zaniknosti, je izgubil Odrin svoj zunanji sijaj in sedaj je bolj podoben vasi nego mestu. Skoro edini kras mesta je prelepa Selimpova mošča, ki s svojimi štirimi, nad 60 m visokimi stolpiči, se ponosno dviga na malem griču. Odrin šteje 71.000 prebivalcev, od teh je 23.000 Turkov, 30.000 pravoslavnih Bolgarov in Grkov ter nekaj Armencev in Židov. Katoličanov je v mestu le okrog 500, vendar je v Odrinu središče vseh katoličanov Turčije in Bolgarske. Prebivalstvo se zelo peča z industrijo in trgovino. Mesto ima velevažno trgovsko lego, ker se ob njem križata 2 železniški progi. Znamenit je takoimenovani Mihajlov most čez Marico, ki je ves zidan. Turki so sedaj en del tega mostu pred vhodom Bolgarov razrušili. Od prejšnje bolgarske meje pri Mustafetu je Odrin oddaljen 36 km. Okolina mesta je zelo rodoštna, le ob iztoku Arde in Tundže v Marico se nahaja dokaj obširno močvirje. Na vzhodnih gričih so lepi vinogradi, v katerih baje raste izbirna vinska kapljica.

Na bolgarskih bojiščih.

Na polotoku Galipoli je vse pri starem, v obeh taborih je mir. Na Čataldžem bojem pozorišču so Bulgari krepko udarili proti Turkom, zavzeli svoja prejšnja mesta ter skušajo potisniti Turke kolikor močne daleč proti Carigradu nazaj. Mesto Čataldža je po ljutem boju zopet v bolgarskih rokah.

Črnogorec pred Skadrom.

Avstrijska vlada je pri turški vladni izposlovala, da je dovolila poveljniku Skadru, da pusti odpotovati iz mesta vse tujce. Velevlasti so naznajile Crni gori in Srbiji, da pripade Skader Albaniji ter da je načelno obstreljevanje brez pomena. Toda Crna gora se za to sporočilo ni zmenila in je začela v ponedeljek, dne 31. marca, Skader zopet z vso silo napadati. Velevlasti grozijo, da bodo prisilile Crnogorce z orožjem, da mirujejo. Da imajo resno voljo, so te dni poslale nekatere bojne ladje pred črnogorskimi obrežji. Toda misli se, da se Črnogorci ne bodo dali ustrašiti. Ali se potem res nastopi z orožjem proti Crni gori in kdo bo prevzel to nalogo — nekateri pravijo, da Avstrija, je danes težko reči, kajti Rusija se bo

gotovo ustavljal in tudi italijanski kralj ne bo šel do skrajnosti, saj je vendar črnogorski kralj Nikita oče njegove žene.

Mirovna pogajanja.

Velevlasti so sporočile turški vladu, da njej in balkanski zvezi priporočajo naslednje mirovne pogoj: 1. Meja med Turčijo in Bolgarijo gre ob črti Enos (ob izlivu Marice v Egejsko morje) — Midiah (ob Črnom morju). Vse ozemlje, kar ga leži zapadno od te črte, pripada balkanskim zavezniškim izjemo Albaniji, ki postane samostojna. 2. Odločba o Egejskih otokih se prepusti velevlastim. 3. Turčija se brezpostojno odreče Kreti. 4. Velesile ne bodo podpirale balkanske zveze v zalivu, da ji da Turčija odškodnina. Verjetno je, da se Turčija ne bo obotavljala, sprejeti pa mirovna določila, a skoraj gotovo je, da balkanska zveza z mejno črto Enos—Midiah in da odpade odškodnina, ne bode zadovoljna. Pogajanja se bodo torek še nadaljevala, in tudi vojske še ne bo konec. — Po novejših poročilih je Turčija mirovne pogoje velevlasti sprejela.

Politični ogled.

— Dne 26. marca: Cesar je sprejel danes zunanjega ministra grofa Berchtolda, ki mu je poročal o zunanjem političnem položaju. Vladar se nekaj zelo zanima za razmere med Avstrijo in sosednjimi balkanskimi državami in želi, da se ohrani mir. — Belgijski socialni demokrat je hočeo uprizoriti splošno stavko, ker jim vladu in večina državnega zebra noče dovoliti, da bi se upeljal nov volilni red, po katere bi združenim liberalcem in socialnim demokratom bila omogočena večina v državnem zboru. — V Tripolitaniji, ki je prešla v italijansko last, še vedno ni miru. Arabški rodovi se še vedno upirajo Lahom. V mestu Hikto se je vršila večja bitka. Italijanski general Leguis je mesto zavzel.

— Dne 27. marca: Danes je začel zborati šlezjski deželni zbor, Rešil bo le deželni proračun. — Tirolski cesarski namestnik baron Spiegelfeld je šel v pokoj, ker se mu ni posrečilo, doseči spravo med tirolskimi Nemci in Italijani. Za njegovega namestnika je imenovan grof Friderik Toggenburg. — V Rimu se je ustrelil edipi sin predsednika avstrijske gospodske zbornice, princ Windischgrätz. — Večina ruske države (drž. zebra) je odklonila predlog manjšine za uvedbo splošne volilne pravice.

— Dne 28. marca: Kakor poročajo li, imenovan cesar za dunajskoga nadškofa prelata, proša v Klosterneburgu. — Stajerski deželni zbornik dr. Link je odložil svoje mesto. Na njegovo mesto stopi njegov namestnik poslanec dr. pl. — Španski kralj Alfonz je padel s konja in se povzal. — Mehika je dežela vedenih nemirov. V požigih in pobjoi so še vedno na vrsti. General Zapadal umoriti bivšega oblastnika Hermandera, ker ta ni hotel ukloniti ustašem. — Katoličani v drž. Braziliji v Južni Ameriki so si ustanovili lažljivo organizacijo in nameravajo pri prihodu proti viliti nastopiti proti svobodomiselicem.

— Dne 29. marca: Prestolonaslednik Fran Ferdinand je nadzoroval včeraj naše bojne brodovje v Pulju. Po pozdravih, katere so izvršile ladje s streli, je šel prestolonaslednik na največjo naše bojno ladjo "Viribus Unitis", katera je sedaj poveljniška ladja podažmirala Hausa. Prestolonaslednik je natančno pregledal podrobnosti na posameznih ladjah. Fran Ferdinand se je z mornarji zelo prijazno razgovarjal ter se prepričal o hrani in drugih razmerah mornarjev. Na ladji "Habsburg" je bil takoj zadovoljen z moreštvom, da je mornarje obdaril z zlatniki. Prestolonaslednik je priredil na "Viribus Unitis" občed, na katerega je povabil častnike in druge odličnjake. V petek je obiskal s svojo družino zrakoplovca-poročnika Banfilda, kateri se je pred par dnevi ponesrečil. — Angleški kralj in kraljica nameravata letos obiskati našega cesarja. — Nemčija pomnoži svojo armado v mirovnem stanju za 117.000 mož. Ob enem pa tudi ustanovi vojaški oddelek za zračno brodovje, ki bo šel 1452 mož.

— Dne 30. marca: Sveti Oče so popolnoma ozdravili in so danes že sprejemali obiske. — Deželnozborske volitve na Goriškem se pričnejo dne 13. julija. Ta dan voli splošna skupina. — Gališki deželni zbor, v katerem se sedaj razpravlja nova volilna preosnova, bo zboroval do konca meseca aprila, da reši tudi deželni proračun. Nekaj radikalnih Rusinov nasprotuje volilni preosnovi, ker se baje tudi po njej da je Rusinom premašo pravice. Protiv volilni preosnovi se punjajo tudi nekateri Poljaki iz golega sovraštva do Rusinov. — Dne 14. aprila priredijo socialni demokratje v Belgiji splošno stavko.

— Dne 31. marca: Državni zbor v aprilu menda ne bo imel nobene seje, ker se hoče pustiti galijoškemu deželnemu zboru čas za zasejanje. Najbrž bo začel državni zbor delovati zopet začetkom meseca maja. — V vojnem pristanišču Spezia so spustili Lahin v morje novo bojno ladjo (dreadnought) z imenom "Andrea Doria". Italija ima sedaj že 5 novodobnih morskih velikanov. — Kitajska pošilja še vedno nove čete na rusko mejo. Ali bo prišlo do vojske, med Kitajsko in Rusijo, bo pokazala bližnja bodočnost.

— Dne 1. aprila: Med Avstro-Ogrsko in Srbijo se vrše pogajanja za novo trgovinsko pogodbo. — V Raabu na Ogrskem se ustanovi nova tovarna za topove. — Za predsednika ljudovlaide v Mehiki je proglašen voditelj prekucuhov, Carrancas. Bati se je, da izbruhnejo še hujši nemiri.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tečna.
 6. nedelja: 2. po Veliki noči; Sikst, papež.
 7. pondeljek: Herman, spoznav.; Eberhard.
 8. torek: Albert, škof; Dionizij.
 9. sreda: Marija Kleofa; Demetrij, m.
 10. četrtek: Ezezijel, prerok; Mehitala, devica.
 11. petek: Leon I. papež; Betina, devica.
 12. sobota: Zenon, škof in muč.; Saba, mučenec.

* **Naročnikom**, ki za preteklo leto še niso povrnavali naročnine, se bodo na ovitkih prihodnje številke napravili rdeči križi, da jih opomnijo na njihovo dolžnost — plačati zaostalo naročnino.

Iz ljudske šole. Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Kungoti na Pohorju, drugi plačilni razred, je oddati mesto stalnega učitelja; prošnje do dne 15. aprila. — Na dvorazrednici pri Sv. Bolzenku v Slovenski gor., prvi plačilni razred, je oddati mesto učiteljice. Prošnje do 30. aprila.

Iz poštne službe. Prestavljen je poštar Ludy Florenini v Spodnjem Dravogradu v Liebenau pri Gradcu, poštni nadoficijal Ignacij Straßl iz Celovca v Gradec.

Iz sodne službe. Orožniški postajevodja Mart. Zorjan je imenovan za kancelista in prideljen okrajni sodniji v Kranjski gori. — Orožnik titular-stražnjošte Jurij Kvas je imenovan za uradnega sluga pri okrajni sodniji v Šoštanju.

* **Imenovanje.** Kanclist v mariborski deželnici bolnišnici, g. Jos. Stegnar, je imenovan za oskrbnika bolnišnice v Rottenmanu na Zg. Štajerskem. Kanclist Franc Golob pa je prestavljen iz Slovenjega Gradača k bolnišnici v Maribor.

* **Tako ne bo šlo!** 30. III. se je zgodilo v Ptiju nekaj, kar mora vsakega, tudi najmirnejšega Slovenceva, razburiti in vneti za najdolčnejši odpor proti nemškutarskemu sistemu v naših mestih. Trije slovenski mladeniči, ki so šli mirno in dostojno iz minoritske cerkve v orlovskem kroju domov, so bili od policije prijeti, policijsko zaprti in z globo kaznovani. V Mariboru in Celju, povsod se smejo telovadci posamezno na ulici kretati v kroju, le v Ptiju miren Slovenec ne sme na ulico v telovadskem kroju, ne da bi ga zaprli. V Ptiju vlada Ornig, kateri v svojem „Štajercu“ vabi Slovence v ptujske trgovine in obrti. Kadar prihajajo kupovat, jim je prosta pot, kadar mirno in dostojno gredo po drugih opravkih, izgine za nje prostost. Če Ornig hoče zopet boj, mi mu ga lahko poskrbimo. Pravice svobodnega kretanja po Ptiju pa si ne damo kratiti nikdar in od nikogar. V Ptiju navzoči dr. Pegan je takoj intervernil, na kar so bili Orli izpuščeni na prostoto. Proti globi se je vložil rekurz. Proti ravnanju pa mora protestirati okoliško ljudstvo. Za to se bo poskrbilo.

Štajerska kmeljška družba je imela dne 27. in 28. marca občni zbor. O njem bodo poročala „Gospodarske Novice“. — Shod okrajnozastopnih odborov v Gradcu dne 27. t. m. je izrekel željo, da deželni odbor zopet dela. To želimo tudi mi, toda Nemci se vedno nočejo izpolniti slovenskih zahtev. Slovenski liberalci so na tem shodu v bratski zvezi z Nemci kralčali proti slovenskim poslanjem. Naše ljudstvo se od te zvez ne da več komandirati, je preveč samozavedno in ponosno.

Osebna dohodnina. Davčna oblast razglaša glede zopetne preložitve roka za oddajo osebno-dohodninskih in rentninskih napovedi za leto 1913. Ker se pričakuje postavno določilo za osebno-dohodninski davek, je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 14. III. 1913, štev. 18.080 rok za preložitev osebno-dohodninskih in rentninskih napovedi za leto 1913, kateri je bil določen z odlokom z dne 13. II. 1913, št. 10.983, zopet preložil do 31. maja 1913. Napovedi naj se torej pred razglasom nove postave ne oddajo.

* **Tržno poročilo.** Tovarnarji in trgovci z usnjem so pred enim mesecem podražili ceno usnju in so naznani javnosti, da znaša zvišanje cene za 8%. Listi pa sešaj poročajo, da znaša zvišanje cen, pri podplatih celo 20–100%. Čevljari po vsej Avstriji so glede na to zvišanje tudi povisili cene čevljev, obenem pa po svojih organizacijah glasno protestirajo proti odiranju ljudstva potom tovarnarjev. Usnjarski bogataši imajo leto za leto večje dobičke in torej ni vzroka za zvišanje cen. Usnjarska tovarna v Dunajskem Novem mestu je imela za leto 1912 3 milijone čistega dobička. V Budimpešti pa je imel žid Berger celo 5½ milijona dobička. Ali je torej kaj vzroka za zvišanje? — Cena živil še vedno hudo pada, najmočneje se opazuje paidec cen pri rži in ovsu, edino koruza je pridobila na ceni 30 vin. pri 100 kg. — Lansko leto je prišlo v Avstriji na boben 1774 trgovcev in tovarnarjev, ki so imeli skupnega dolga 26 milijonov kron. — Cena živil je za sedaj neizpremenjena. Za spomladje pričakujejo zopet višje cene, ker na travnikih in poljih lepo kaže. — Tovarnarji pločevine (pleha) so znižali cene svojim izdelkom za 2%.

* **Pri okopavilih se leta za letom opazuje,** da je poleg izbere semen, močno gnajenje s Tomaževim žlindrom kot nadomestek za hlevski gnoj najboljše sredstvo, če hočemo doseči zadovoljno letino.

Marijan.

in Maribor. Naši Orli so v nedeljo, dne 30. marca, priredili v Št. Lovrencu nad Mariborom krasno uspelo veselico. Igrali so izborni. Hvala vrlim Šentlovrenčanom za obilen obisk in pomoč pri prireditvi. — Pri občinskih volitvah v Laščišbergu so zmagali

posilinemci. — Prihodnjo nedeljo, dne 6. aprila ob 8. uri zjutraj naj pridejo vsi člani mariborské in okoliške skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze v Zaščitno Zvezo, kjer bo poslovala plačilnica. pridejo naj tuji novi udje!

m Kamnica pri Mariboru. Mlađeniška zveza nam je na Marijin praznik dne 25. marca po večernicah priredila zopet nekaj zanimivih uric. Govornik iz Maribora je predaval o balkanski vojski. Po predavanju nam je pa domači moški zbor pod vodstvom novega organista zapel več mišnih pesmi. Vrli kamniški fantje, le tako naprej, kajti lepa pesem povod blazi srca in navdušuje za vzvišene namene. Igra: „Rudeči nosovi“ je izostala. Igrala se bo pa gotovo prvo nedeljo v mesecu aprilu. Kamničanje, udeležite se!

m Kamnica. Na cvetno soboto je umrla Kunigunda Lorbek, mati vrlega našega pristaša g. Antona Lorbeka, cerkvenega ključarja pri Sv. Urbanu. Pogreb se je vršil ob obilni udeležbi na veliki ponedeljek. Rajna je bila vzorna slovenska mati. Naj v miru počiva! Lorbekova hiša je že nač 30 let naročena na „Slovenskega Gospodarja“.

m Sv. Lenart v Slovenski gor. V zadnjem številki „Slovenskega Gospodarja“ se piše iz Sv. Lenarta, kako vabijo liberalce naše ljudi v svojo Čitalnico. Na enak način agitirajo za svojo „Glavno“. V šoli so razdelili šparovčke, da bi otroci nosili svoje vloge tje! Uboga „Glavna“, ako jo bodo „šparovčki“ reševali. Sicer pa: Ali je dovoljeno v šoli agitirati za liberalne zavode?

m Cermensak. Kakor se nam poroča, so v novem občinskem odboru razun Kocbekova sami naši pristaši. Tudi župan g. Rojs je vrl našinec. Toliko resnici na ljubo.

m Sv. Bolfank v Slovenski gor. Strašna nesreča se je zgodila pretečenega meseca tukaj pri Sv. Bolfanku. Tukajšnji trgovec in poštar g. Jakob Čuček je sprožil revolver in je strel zašel njegovo deklo. Krogla jo je zadela v prsi. Nekaj časa je bila v Gračcu v bolnišnici, pa ji niso mogli izvleči kroglo.

m Slovensko gledališče v Mariboru. Naša gledališka sezona se bliža svojemu koncu. Vprizorite se še samo 2 igre in sicer 6. aprila ob 8. uri zvečer ruska ljudska igra „Naš župnik gospod Jakob“ in 20. aprila „Rokovnača“.

m Sv. Lenart v Slovenski gor. Politično društvo za sodniški okraj Sv. Lenart v Slovenski gor. priredi v nedeljo, dne 18. aprila 1913 dva shoda. Prvi se vrši pri Sv. Lenartu v Slovenski gor. po rani službi božji v Arnske dvorani združen z občnim zborom pol. društva. Drugi shod je istega dne, dne 18. aprila 1913 pri Sv. Rupertu v Slovenski gor. popoldan večerničnah v stari šoli. Na teh shodih govorita gg. državna poslanca dr. Korošec in Roškar. Dolžnost vseh zavednih mož in mladeničev je, da se mnogoštevilno udeleže važnih političnih shodov!

m Sv. Jurij v Slovenski gor. Za Slovenski Stražo je med tovaršicami nabrajal Šenčevič Ana iz Zg. Gasteraja 10 K. Mladence posnamejte!

m Jarenia. Gospod France Sekol je nabral v veseli družbi pri Sparlu v Gačniku za Slovenski Stražo 4 K 20 vin. Živijo!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Ko so se v nedeljo, dne 30. marca, vratili Orli od krasno uspelo slavnosti blagostavljanja mladeničke zastave, je ptujska policija 3 uniformirane Orle brez vzroka zagrlila. Po posredovanju g. dr. Pegana iz Ljubljane so ju moralni zopet izpustiti. Prihodnji poročamo natanko.

p Sv. Vid pri Ptaju. Pri najvišjem sošču na Dunaju se je nedavno končala zanimiva pravida, s katero je dr. Plahky bivšega gvardijana in župnika v Ptaju, o. Lenarta Vavpotič, celih 5 let pregnal in blafil po časopisih. Končno je vendar pravica zmagača in dr. Plahky je imenito pogorel. G. Ornig, ptujski mestni uradnik, dr. Plahky in Linhart poskusili so vsa mogoča sredstva, da bi upropastili g. župnika, pa ni šlo. Zategadelj pa č. g. župniku Vaupotiču iz dna srca čestitamo, da se sovražniki niso veselili, ampak so osramočeni propadli.

p Sv. Lovrenc v Slovenski gor. Na Marijin praznik sta priredila naša poslanca deželni poslanec Ozmeč in državni poslanec Brenčič političen shod. Ko je deželni poslanec Ozmeč podal zgodovinske podatke o slov. obstrukciji v št. dež. zboru in tozadevnih pogajanjih, narisal dozdevno škodo in resnično korist iste obstrukcije za štajerske Slovence, so navzoči poslušalci soglasno dali zaupnico poslancem Slovenske kmečke zveze. — Državni poslanec Brenčič je nato poročal o državnem zboru ter dodal nekaj najnovješih novic iz balkanskega bojišča. Razvila se je razprava, ko se je več navzočih veleposestnikov pritožilo o neopravičenem postopanju ptujskega okrajnega zastopa, ki dela ceste v prvi vrsti v korist ptujskih meščanom, ki enostransko podpira povzdigo živinoreje s tem, da z okrajnim deželnim kupuje živino dvomljive kakovosti pri svojih poslinemških somišljenikih. — Nato se je soglasno sklenilo, da se vidimo pri bodočih volitvah. Nemškutarjem nobenega, pač pa vse glasove S. K. Z., naj bo v občini, okrajnem zastopu, ali v deželnem in državnem zboru. Lepo vspelemu zborovanju je predsedoval č. g. župnik Sinko.

p Sv. Andraž v Slovenski gor. Je prav čvrsta poslovanja S. K. Z. in so vsi njeni strankini shodi izborni obiskani. Na praznik Marijinega oznanjenja je po rani službi božji prišel poročati o svojem in somišljenikov-tovarišev v državnem zboru delovanju g. poslanec Brenčič. Obilna udeležba in stavljena razna vprašanja na g. državnega poslanca je pričala, kako veliko zanimanja je med andraževskimi volilci za stavovska kmečka, kakor občne politična vprašanja. Soglasna zaupnica poslanec S. L. S. je zaključila lepi shod, katerega je spretno vođil g. župan Suhač.

p Majšperk. Politični shod priredila poslanec Ozmeč in Brenčič v nedeljo po rani službi božji dne 6. t. m. v Majšpergu v gostilni Brezinšek. Pridite!

p Cerovec. Tukajšnjemu viničarju Janezu Ma-

jari je pri belem dnevu očnali kravo, ko jo je deca pri studencu napajala. Oseba, ki si je to dovolila, je dozdaj pač kradla dekletom čast in poštenje, za kar ima baje par državnih izpitov, ki jih je delala v raznih ječali, zdaj pa se je spravila že tudi nad krave. Iz vsakega človeka pač postane nekaj, iz njega je pa postal tat. Razume se, da še vedno pri naprednjakih veliko velja in je vedno v njih družbi. Obilo sreča na tej poti!

p Veličane. Naš novi občinski odbor si je izvolil na Jožefovo za župana g. Jurija Tomaziča, svetovalca sta mu pa g. Alojz Zavratnik in Alojz Rajh. Možje, le krepko in resno na delo!

p Ormož. Marelice in breskve so v lepem cvetu. Tudi trava na pašnikih in žito po polju je začelo zeleneti. Ako le še kak mraz ne bo uničil tega zgodnjega cvetja!

p Ormož. Marelice in breskve so v lepem cvetu. Tudi trava na pašnikih in žito po polju je začelo zeleneti. Ako le še kak mraz ne bo uničil tega zgodnjega cvetja!

p Hum pri Ormožu. Umrla je pretečeni tečen bivša posestnica Ana Ivanuša v visoki starosti blizu 80 let. Naj v miru počiva!

p Središka okolica. V 12. številki „Slovenskega Gospodarja“ se čita, da bodo šli liberalci peš k občinskim volitvam v Vitan. Sliši se govoriti, da ne bodo šli peš, temveč bodo jahrali na oslih. Na Vitanu pri kovačnici bo časten sprejem, napajanje oslov in zavživanje koraže. Kako se bo to vršilo, vprašajte zasavškega Frančeka. Ta liberalni modrijan vse ve in za vse zna.

p Dajska kuhinja v Ptaju. V prvem polletju tekočega šolskega leta so darovali za to kuhinjo: 400 K deželni odbor štajerski; 50 K klub naprednih slovenskih akademikov v Celju iz narodne zbirke; 40 K posojilnika v Gornej Radgoni; 25 K posojilnika v Makolah; K 23-61 župančic v gospodinjski Verstovščekov na pustni torki v Narodni čitalnici; po 20 K: J. Fleck, prošt, dr. T. Horvat, odvetnik, A. Jurček, profesor v Moskvici, dr. Fr. Jurčič, odvetnik, posojilnika v Framu; po 10 K: Miha Brencič, veleposestnik na Rogoznicu, odvetniška pisarna J. Klasic v Gradišču, Anton Kolarčič, gim. prof., Oton Ploj, c. kr. notar v Črnomlju; po 8 K: Neimenovan za kruh sv. Antonu po Francu Stuhcu, kapelan pri Kapeli, Fr. Toplak, c. kr. davčni upravitelj v pok.; po 6 K: dr. Ivan Fermevc, odvetnik, Janez Toman, župnik na Hajdinu; po 5 K: Kazimir Bratčič, c. kr. notar, Možina J., nadučitelj v pok.; Senčar Alojzij, trgovec, Ferdinand Psišuder, mestni vikar; po 4 K: dr. Leo Brunčič, odv. koncipijent, L. Jerš, c. kr. davčni oficijal, Anton Jurčič, c. kr. komerc. svetnik, M. Koje, c. kr. davčni upravitelj, dr. J. Komljanec, prof., dr. S. Sagadin, c. kr. sodnik, L. Selinšek, kaplan, dr. Bela Stuhec, zdravnik, Mansvet Zohrer, kaplan, Pij Vakselj, kaplan; po 3 K: Avg. Jager, kaplan, Klemenčič Ivan, učitelj na Gori, Franc Lenart, trgovec, Ksaver Meško, župnik pri Mariji ob Zili; po 2 K: Al. Brencič, trgovski pomočnik; po 1 K: V. Kajnich, učitelj, J. Zupanc, viinarski inštruktor, Fr. Žmahir, sodniški uradnik. Živila so darovali: Cvetko, Družovič, Golob, Horvat, Majorič, Pihlar in Zg. Odbor se zahvaljuje vsem dobrotnikom in prosi tudi za naprej blaghotne podpore.

p Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Mlađeniška zveza priredila pretečenega meseca tukajšnjem župniku na Hajdinu; po 5 K: Kazimir Bratčič, c. kr. notar, Možina J., nadučitelj v pok.

p Sv. Lenart pri Ormožu. Mlađeniška zveza priredila pretečenega meseca tukajšnjem župniku na Hajdinu; po 5 K: Kazimir Bratčič, c. kr. notar, Možina J., nadučitelj v pok.

p Sv. Lenart pri Ormožu. Mlađeniška zveza priredila pretečenega meseca tukajšnjem župniku na Hajdinu; po 5 K: Kazimir Bratčič, c. kr. notar, Možina J., nadučitelj v pok.

p Sv. Lenart pri Ormožu. Mlađeniška zveza priredila pretečenega meseca tukajšnjem župniku na Hajdinu; po 5 K: Kazimir Bratčič, c. kr. notar, Možina J., nadučitelj v pok.

da je oče Rožman naročen na „Slovenskega Gospodarja“, in sicer je bil že prej, kakor je Puhar prišel k hiši, in je še sedaj zato, ker je še k sreči on gospodar in tedaj pri njem o kaki „Puharjevi hiši“ ni govora. Fric Puhar pa in hiša, iz katere izhaja, je popolnoma posilinjemškega duha, in vsak, kdor ima kolikaj naročnega čuta, se naziva s „prekleti Slovenc“ in „vsak je nor, ker s popi drži“. Vsaka druga trditev in zavijanje pa je neresnično. Sicer pa ni čudno, da bi sedaj Puharja rádi oprali, ali če to ni mogoče, vsaj zvalili na našo stran, kajti po trditvi naših nemčurjev so samo Slovenci hudojni in najslabše vrste ljudje, in o vsakem, o katerem vedo, da se čuti kolikaj Slovencev, izmislijo vse mogoče in nemogoče grehe in hudojibe. Nasprotno pa je treba biti pri nas samo nemčur, in naj je še potem njegovo poštne tako krevljasto, povzdigujejo ga v deveta nebesa ter napravijo iz njega celega svetnika. No seveda, ako eden izmed njih požene svojo ženo od sebe, da mora na stare dni pri tujih ljudeh iskati zavjetja, in drugi si izposodi par tisoč kron in ž njimi lepo na tistem „odpotuje“ v Ameriko, a upniksi si morajo s pomočjo sodnije iskati svoj denar, to ni nič hudega, ampak to je sama „očiščena in precejena poštenost“, in s tem pokaže dotični samo svojo krunšto in učeno glavo. Hm, hm! Zares, naši nemčurji imajo o poštenosti čisto ciganske pojme.

Kmet podružnica vučji vasi ima v nedeljo, 6. aprila ob 2. uri popoldne zborovanje v šoli. Spored: 1. Poročilo o občinem zboru, k. k. kmet. družbe v Gradcu. 2. Govor g. Pirstingerja o važnih opravilih v sadovnjaku in vinogradu. 3. Slučajnosti. K oblini udeležbi vabi odbor.

1. Vojaško veteransko društvo pri Sv. Križu na Murskem polju ima dne 6. aprila t. l. svoj redni občini zbor ob 1. uri popoldne v hiši g. načelnika Magdiča. Vspored: Poročilo načelnika, tajnika in blagajnika, pregled računov, volitev odbora in sprejem novih udov. Vsi udje se uljudno vabijo.

Slovenjgraški okraj.

S Zavodnje. Kako nasprotuje liberalizem gospodarskemu napredku kmečkega ljudstva in ga samo podira, zopet javno kaže par tukajšnjih liberalnih narodovcev. Z onemoglo jezico se zaganjajo v tukajšnjo, pred kratkim ustanovljeno začrno za rejo plemenske živine, ki kateri so pristopili s par izjemami vsi tukajšnji živinorejci, celo najemniki in ofri. Najbolj si brusi jezik gostilničar Hroat. Mi mu ne moremo in nočemo jemati proste volje. A mislimo, da bi močnejše ravnal, ako bi kot gostilničar in trgovec držal s tukajšnjim, izključno kmečkim ljudstvom, in kot posestnik s tukajšnjimi živinorejci, ki so vsi pri zadrugi, kakor pa s kozorejem Smolnikarem. Rađi bi tudi vedeli, kdo je nespameten, ali država, dežela in okrajni zastop, ki take začrne pospešujejo in podpirajo, ali tisti, ki se iz njih norčuje.

S Muta. Ej, veseli dan so imeli na Muti na velikonočni ponedeljek naši obmejni bratje in sestre. V slovenski šoli so priredili veselico, ki se je v vseh ozirih lepo obnesla. Prihitele je mnogo domačinov; pa tudi številni gostje iz Marenberga, Vuhereda in Vuzevine so nas posetili, tako, da so bili prostori do celo polni. Primožanke so izborni igrale v lepih rimskih nošah „Najdeno hči“. Pa tudi fantje iz Gortine so vzbujali v smešnem prizoru mnogo smeha in veselja. Spominjali smo se tudi 50letnice smrti našega velikega Škofa Slomšeka, kar smo lani zamudili, kakor tudi drugih važnejših dogodkov. V odmorili in pa pri prosti zabavi so pa kaj lepo in vrlo igrali naši godci iz skrajnega kotička jezikovne meje, iz St. Jerneja. Cast jim! — Naši Nemci in posilinenci, ki so se preje norčevali iz vseh slovenskih prireditvev, so nas zachele posnemati. Priredili so veselico ob isti uri v bližini slovenske šole, katere pravi namen je bil najbrže, odvrniti ljudstvo od naše slovenske prireditve, kar se jim pa seveda ni posrečilo. Ej, mi gremo naprej po začrtani poti z našo mladino. Nemški kamen naj pa le raste, kakor je pisal nedavno „Štajerc“, Slovencev ne bo pobil, pač pa se zvali nekoč na Nemce same.

s Remšnik. Za zadnjo prireditivo dne 25. t. m. je bil spojen tudi občini zbor Bralnega društva. Blagajnik poroča: Društvo ima 50 K 76 vin. premoženja, katero se je nabralo deloma kot udnina, deloma pa iz prostih darov kot čisti dobitek zadnje gledališke predstave. Tajnik poroča: da si je v pretečenem letu društvo izposlovalo 4 iztise „Slovenskega Gospodarja“ pri Kršč. Šoc. Zvezki za društvo; več iztisov od ravno istega lista pa za več posestnikov. Za ta dobročrni dar izrekla društvo prisrčno zahvalo Krščansko-socijalni Zvezi. Knjižničar poroča: knjig se je prebralo 300; bilo bi se jih še več, ako bi razpolagal društvo tudi z novejšimi. Časopisov pa se je precitalo gotovo nad 1000. Na razpolago so sledeči časopisi: „Slovenski Gospodar“, „Naš Dom“, „Straža“, „Slovenec“, „Bogoljub“ in „Glasnik“. Knjig ima društvo okoli 400. Nato se je izvolil, oziroma potrdil, slediči odbor: J. Kozjak, predsednik; Anton Pođinski, namestnik; J. Helbl, tajnik; Golec Januš, namestnik; Nande Zavratnik, denarničar; namestnik Hiter Alojz; Anton Krežat, knjižničar. Občinem zboru je sledil govor vč. g. dr. H o h n i e c a. Jako poljudno nam je počagal na srce pomen izobrazbe, ki je takorekoč edina dota ubogega prebivalca planine; v drugem delu svojega govora pa nam je stavil za vzgled brate Bolgarre, ki so se kot pripravili kmečki narod le potom izobrazbe povspeli do današnjega viška. Gotovo si bodeemo pa vsi dobro zapomnili sklepne besede govora, ki so vzete iz opomina starega bolgarskega narodnega buditelja: „Slovenec ne omami se; spoštuji svoj jezik in svojo narodnost!“ Po končanem govoru je marsikateri Remšnican vskliknil: „Tega gospoda moramo pa še večkrat povabiti k nam, da nam bodo kaj po-

vedali!“ G. doktorju pa prisrčna zahvala za božilne besede, sad ne bo izostal. Po govoru so naštopila na održi prvič dekleta v igri „Jeza nad petelinom in kes“. Prvič, pa dobro so jo pogodile, vsem se je dopadlo. Pohvalo zaslužijo vse, igrale so pa: Marija Holcman, Micika, Cilika in Tončka Kröl ter Liza, Zavratnik. V igri „Kmet in fotograf“ sta se pa nač vse dobro odrezala naša priznana igralca farovški Tomč in Marhlov Jurč. Obiskano je bilo dobro, še premalo prostora je bilo. Hvala za obisk tudi mnogoštevilnim odličnim bratom iz sosednjih obmejnih krajev. Tudi domača obmejna goðba je rešila svojo nalogo dobro in se je odlikovala v igranju narodnih pesmi!

s Soštanj. V nedeljo, dne 6. aprila priredi paleška čitalnica pri Rajsterju ob 8. uri zvezč narodno igro „Legijonarji“ s petjem v štirih dejanjih.

s Sv. Martin pri Velenju. V nedeljo, dne 13. aprila popoldne po večernicah ob 3. uri se vrši v Društvenem domu ustanovni shod J. S. Z. Obrtniki, rokodelci, delavci, posli in sploh vsa zavedna mladina, tudi žene, pridele potoštevilo. Vabljeni ste tudi iz sosednih krajev. Porocat pride ob načelniku J. S. Z. v Ljubljani poslan govornik.

s Bralno društvo v Škalah vabi h gledališki predstavi „Junaške Blejke“, ki jo uprizori Dekliška zveza v Škalah dne 6. aprila ob 3. uri popoldne. Pridite v prav obilnem številu! Po predstavi se vrši občni zbor bralnega društva.

Konjiški okraj.

K Zreče. Občni zbor tukajšnje podružnice društva Slovenska Straža se je izvršil pohvale vredno. Za poročilom tajnikovim in blagajnikovim je g. Preglej razlagal o vzgojnem namenu imenovanega društva. Primerne nauke so dajali tudi: Češnjar Alojzij, brata Hren Rudl in Igo, Kubot Lojzek, Sašek Albin. Po svoje so prispevali še pevke in pevci. Blagajnica Golčar Julika je s svojo zbirkо sicer zadovoljna, a rađa bi imela cvenka še več. Za načelnika podružnici je zopet izvoljen posestnik g. Igo Hren.

K Prihova. Dne 29. sušča smo spremali k večnemu počitku 18letnega ljubrega tovariša in upapolnega družbenika Marijinega, vrlega mladenca Antona Ratej iz Barj. Tekom 5letnega obstoja naše družbe fantov je to prvi slučaj. Pri odprttem grobu se mu je g. vođitelj zahvalil za vzgledno vešenje v zdravih letih in ob času hude bolezni vodenike. Le težko smo se ločili od groba, kjer leži pokopan cvet od žlahitnega debla, to je vod naše Marijine družbe fantov, ki skrbi za Slovensko Stražo, ki je naše bralno in izobraževalno društvo. — Ljubi Anton, spavaj sladko in vživaj pri Bogu in Mariji večno alelujo!

Celjski okraj.

c Celje. Izobraževalno društvo v Celju je predredlo dne 30. marca v dvorani „Pri Belem volu“ predstavo: „Turški križ“. Ceprav imamo igralsko obje iz raznih vasi, kakor n. pr. Lokrovec, Dobrova, Pristova, Breg, Čret, Hudinja in Lisce, kar nam dela pri vajah velike ovire, moramo z veseljem izreči, da se je ta predstava izvrstno rešila. Vsa bivala in čast igralcem. Le tako naprej! — Žalostni naznanjam, da izgubimo iz naše srede spretnega in vstrajno delujočega g. Franca Krambergerja, posojilniškega tajnika v Celju. Njemu izrekamo najprisrčnejšo zahvalo in za vse pozrtvovalno delo pri našem društvu.

c Iz Grajske vasi. Z ozirom na nepozabne zasluge, ki si jih je pridobil g. načuditelj Ivan Zoller z Gomilskega za naš kraj, ga je imenoval tukajšnji občinski odbor v seji dne 20. marca v soglasju vseh občinskih odbornikov tega moža svojim častnim občnom. Čestitamo! — Tukajšnjem županom je bil izvoljen zopet g. Anton Lobnikar. Ker je to mož dela, resnice in pravice, je s to izvolitvijo s par izjemami vse občinstvo začelo.

c Vranci. Na velikonočno nedeljo si jo zlomil tukajšnji g. notar M. Jezovšek noga, ko je hotel stope iz voza pred prihajajočim avtomobilom. Želim priljubljenemu gospodu skorajšnjega okrevanja.

c Maria Nazarie. Tukaj smo pokopali dne 12. marca 74letnega prevžitkarja Janeza Janžovnik. Rajni je bil odločen pristaš Slovenske kmečke zveze. Najmu sveti večna luč!

c Nazarie pri Mozirju. V nedeljo, dne 30. sušca, se je vršil pri nas dobro obiskan shod J. S. Z. pri Toniču. Shod je otvoril odposlanec J. S. Z., Vek. Zajc, ter podelil besedo g. dr. Vebleti iz Celja, ki nam je v zelo poljudnih besedah orisal pomen socijalnega in delavskega zavarovanja. Nato je g. Zajc razlagal, kako odirajo razni karteli in bogataši naše u bogu kmečko in delavsko ljudstvo in kako je potrebna strokovna organizacija. Zborovalci so z veseljem in navdušenjem izrekli željo, da govornika zopet prideva in da se tudi pri nas čim prej ustanovi ta neobhođno potrebna strokovna zveza.

c Št. Vid. Veselica, katero je priredilo tukajšnje Kmečko izobraževalno društvo, je izpadla prav dobro. Vsa čast in priznanje g. organistu, ki je poskrbel za tako izvrstno petje, kakor se malokje sliši. Prav iskreno zahvalo pevcom in pevkam za njih trud, ki so ga imele, da so vse pevske točke tako dobro izpadle. — Gledališka predstava: „Lurška pastarica“ se je izvršila v veliko začarlovnost gleidalev. Bili so skoraj vso do solz ganjeni, celo moški. Udeležba je bila oba dneva prav obilna. Iskrena zahvala vsem, ki so na kakoršenkoli način pripomogli k veselici, posebno pa Alojziju Kokot. Želimo si še več takih veselic.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Na velikonočni ponedeljek in na Marijin praznik so nam naši mlađeniči-Orli napravili veliko veselje s predstavo 5

dejanske zgodovinske igre: „Turki pred Dunajem“ ali zmaga zvestobe. Sošelovalo je 12 mlađeničev. Vsebina je zelo zanimiva. Seveda so naši Orli zelo težko igro kaj dobro predstavljali. Vsi obiskovalci so bili zelo zadovoljni z njim. Igra je vredna, da si jo ogledate tudi naši sosedje, zato se bo ponovila v nedeljo, dne 6. aprila ob 3. uri popoldne. Na veselo svidjenje! Z igro združimo obenem proslavo zmag naših bratov na jugu nad Turki, katerih skoro 600letno divjanje v Evropi se bo vendar enkrat sedaj končalo. Iz teh zmag pa obenem posnamemo nauk za nas, kot pravi prolog k igri: Kakor bratje mi Slovenci dičimo se z zmage venci! Kdor domovje svoje braňi, vreden je, da ga ohrani.

c Laško. Začnji petek pri nemški kasi niso uradovali. Načelnik in 1 orožnik sta ljudi tolazila, naj pridejo čez 3 tedne. Zdaj naj pa še kdo reče, da denar v nemški kasi ni vrgno nalozen! Tri tedne ne bo do nič uradovali, ker popravljajo Drolčeve račune. Prej so se gospodje za račune malo brigali, saj je Drolc vsakr leto napravil par tisočakov čistega dobička, s katerim so se delili.

c Laško. Drolčevi sorodniki bojo, kakor slišimo, postavili na grob rajnemu spomenik z napisom: „Ein Opfer seiner Freunde“, Žrtev svojih prijateljev. Sorodniki nameravajo proti nemški kasi vložiti tožbo, ker hoče kasa prevzeti vse Drolčovo premoženje; kajti krvita ne začene samo Drolca, ampak vse člane načelnstva in nadzorstva.

c Galicija. Slov. kat. kmet. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 6. aprila ob 3. uri popoldne v župnijskih prostorih v Galiciji. Vrši se petje, govor, igra „Prvi april“. Med odmorom petje, prosta zavaba. Vabilo vse dobro misleče in po izobrazbi hrepeneče. Govor ima g. Fr. Žebot iz Maribora.

c Braslovče. Nač. Dekliška zveza ima v nedeljo dne 6. aprila svoj redni občini zbor. Dekleta pride v obilnem številu.

c Laško. V nedeljo, dne 6. aprila je v pivnici § 11 ob pol 9. uri predpoldne shod. Govori poslanec Benkovic in drugi. Kmetje, pride v obilnem številu zlasti tisti, ki imate pri nemški kasi denar vložen ali izposojen. Nemškim priganjačem ničesar ne verujte, držite se naukov svojega poslanca.

c Sv. Peter v Sav. dolini. V nedeljo, dne 6. aprila priredi Orel igro „Čevljari“. Prijatelji poštene zabave pride.

c Mozirje. Kmečka hranilnica in posojilnica ima svoj redni občni zbor dne 6. aprila t. l. ob 3. uri popoldne z običajnim dnevnim redom. Hranilnica obrestuje hranilne vloge ob 1. prosinca 1913 po 5 odstot. Posojila daje svojim članom po 5 in pol odstotkov. Kmetje poslužuje se svojega poslanca.

c Vitanje. V nedeljo, dne 6. aprila se vrši pri nas ustanovni shod J. S. Z. zjutraj po prvem sv. opravilu v cerkveni hiši. Kmetje, posli, gozdarji, delavci in mladina pridevite! Dobrodošli so tudi sosedje. Porocila Vekoslav Zajc.

c Vrasko. Prihodnjo nedeljo, dne 6. aprila je tukaj po rani maši shod Kmečke zveze v kapelji. Porocat pride naš državni poslanec Dr. Korošec. Popoldne po večernicah je pa ustanovni shod vranskega Orla. Sosedi vabileni!

Brežiški okraj.

b Brežice. Dovolj žalostnili slučajev šteje naša ljuba domovina, ko njeni sinovi, ki so se nekoliko časa v mestu učili kake obrti ali v kakih trgovini, zataje svojo vero in vse, kar je ž njo v zvezi. Cele knjige bi se idle o tem napisati. Mislite si, dragi brašci, mater-vdovo, ki se po moževi smrti trudi na vso moč, da preživi sebe in kopico otrok, kateri ji pa, ko dorastejo, pokažejo hribet, in sedaj pa živi starak kakor veš in znaš, mi se ne brigamo več za-te, ki si nas rodila in vzgojila. Starejši sin si ustanovi lastno ognjische, hčere se porazgube po raznih službah, najmlajši pa seveda, kot navadno, materin ljubljeneč, kašar dovrši ljudsko šolo, se gre učit v trgovino. In ko ga ne čuva več skrbno materino oko, ko ga mati več ne opominja k molitvi, zaiide počasi na široko življensko cesto. Polagoma je izgubil veselje do izpolnjevanja verskih dolžnosti in končno že kar smrtno sovraži vse, kar je katoliškega. Slabia družba ima manj vpliv, ga pridobi za-se in potem ne pozna več ne materne ne svojih nekdajšnjih dobrotnikov. Vsi so mu sedaj prenizki, ko je postal izobražen (?) „komi“. Približno takoj je zašel nek meni znan fant. Na Kranjskem se je izučil trgovine in pozabil na molitev; potem je v domačem kraju stopil v neko liberalno trgovino kot posmočnik. Bil je član Sokola! Rad bi bil že večkrat izzival nas Orle, pa naš Sokol nam vsaj na videt ne nasproten, zato se je moral ukloniti disciplini in molčati. Ta fant, ki je sin poštene, verne katoliške matere, se je ob neki priliki izrazil, da sovraži svojo mati zato, ker je pobožna. Oh ubogo materino srce, ki ti otroci tako plačujejo tvoj trud in twojo skrb, katero si prestala za-nje! Pred krat

b Rajhenburg. Prav lepo vreme nam je bil našen Bog na praznik Marijinega oznanjenja. Na našo napovedano predstavo so prišli nam dragi sosedje iz raznih krajev, točno prazno so našli dvorano. Zbolela nam je bila namreč nagloma ena izmed igralk, tako, da nismo mogli pravočasno obvestiti svojih sedanjih priateljev. Naznaniamo torej tem potom, da se vrši predstava dne 13. aprila in vabimo vse k obilni udeležbi.

b Rajhenburg. Liberalec in naš kmet se pogovarjata v gostilni. Liberalec: „To je vendar javen škandal in polnjenje ter izzivanje vsakega napredno mislečega, da nastopijo Orli pri procesiji v kroju, v roki pa rožni venec! Malo več naprednosti bi se pa vendar smelo pričakovati od uniformiranih telovadcev.“ — Kmet: „No, če se par liberalcev nad tem polnjuje, se menda zavoljo tega ne bo podrl svet! Ljudstvo se načelno tem gotovo ni polnjujevalo! Bolj izzivalen je bil gotovo nastop nekega vzgojevatelja, o katerem so mi pravili ljudje, da pri procesiji ni imel nič rožnega vence v roki, pač pa si je poglasno žvižgal neko koračenco ali nekaj podobnega, ko so otroci glasno molili rožni venec.“ — Gostilničar: „Kaj se prepričala zarađi tega? Vsak ptič pojde, kakor mu je grlo ustvarjeno. Liberalec se bojni molitve povsod, tudi v procesiji, kmečki fantje pa ne držijo rožnega vence v roki samo pri procesiji, ampak ga tudi radi molijo doma in v cerkvi. Sicer pa, če je sramota za izobraženega človeka, da bi molil rožni venec javno, zakaj ga je pa imel v roki junak Radecki, ko je šel nad sovražnike! Bil je oblečen v uniformo, visoko na konju sedeč, v eni roki sabljo, v drugi pa rožni venec, in zmaga je bila njegova!“ — Liberalec: „Saj res, na to dozdaj še mislil pisem!“ — Kmet: (mu se že v besedo) „Veste kaj! Svetujte Vi svojim Sokolom, naj se tudi tako lepo udeležujejo procesij, kakor so se jih Orli, pa boste imeli več spoštovanja pri vseh poštenih ljudeh!“ — Gostilničar: (ki dobro pozna naše naprednjake) „To bi bil pač bob v steno! Kako morete kaj takega ziniti, saj bi se Vam ves napredni svet glasno krohotal, če bi kaj taklega od Vas izvedel! Pijmo ga rajši! Kaj ne, saj ga še smem prinesi 1 liter!“

b Sv. Peter pod Sv. Gorami. Sliod S. K. Z. pri Sv. Petru pod Sv. Gorami dne 25. marca tek. 1. je bil sijajen. Zbral se je mnogo nad 200 kmečkih poslušalcev, pa ne izmišljenih, med njimi mnogo celo iz Bizejskega. Predsedoval je naš vrlji pristaš pos. Novak iz Srebrenika, podpredsednik je bil Jožef Jazbec, tajnik pa vlč. g. Brvar. Govor g. posl. dr. Jankoviča so poslušali volilci z velikim zanimanjem in z napeto pozornostjo. Navdušeno pritrjevanje in enoglasna zaupnica politiki S. K. Z. in njenih poslancev je pričala, da se liberalci zastonj trudijo za obsoletske kraje. Sprejela se je tuši resolucija proti finančnemu komisarju Fiserederju. Hvala Bogu, naša stranka napreduje z velikanskimi koraki tudi v tej, nekdaj navidezno nepremagljivi trdnjavi narodno-predne stranke.

b Vsi somišljeniki iz Vidma, Artič, Dobove, Pišec in Brežic v nedeljo, ob treh popoldne na shod k Zorku na kolodvoru brezček! Govorita oba naša drž. in dež. poslanca dr. Jankovič in dr. Benkovič o sedajnem političnem položaju pa tudi o velevarnih zadevah našega okraja.

b Podsreda. Naše kat. izobraževalno društvo bo priredilo dne 6. aprila t. l. po večernicah dve predstavi in sicer žaloigro „Večna mladost in večna lepota“ katero bodo predstavljale dekleta. Šaljivo igro „Zamorec“ bodo igrali fantje. Vabljeni so vsi sosedje in domači.

mu Domu“. Pozdravljeni! — Špitalič, Izročili Gosp. novicem. — Gornjograd, Dobrna, Sv. Vid, Svetinje, Žetale, Brežice, Gomilsko, Luče, Mozirje, Novacerkev itd.: Smo morali odložiti. — Ptuj, Čadram, Zabukovje, Sv. Rupert nad Laškim: Prepozno! — Vsem dopisnikom: Radi daljših uvodnih člankov smo morali krajšati dopise, kar nam naj blagovljajo dopisniki oprostiti.

Opravljalna številka A 1/13

10

Oklic

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

C. kr. okrajno sodišče v Wolfsbergu na Koroškem naznana, da je umrla dne 23. decembra 1912 v St. Andražu na Koroškem štev. 70 zasebnica Marija Mack, Rojena Woschner, ki ni zapustila nikake naредbe poslednje volje.

Ker je temu sodišču neznano, ali in katerim osebam gre do njene zapuščine kakšna dedinska pravica, posebno je sodišču neznano, če je kaj sorodnikov po njeni materi, mati se je zvala Liza, rojena Knapp, se pozivljajo vsi tisti, kateri nameravajo iz katerega koli pravnega naslova zahtevati zapuščino za-se, da naj napovedo svojo dedinsko pravico v enem letu od spodaj imenovanega dne pri podpisem sodišču, in se zglose, izkazavši svojo dedinsko pravico za dediče, ker bi se sicer zapuščina, kateri se je med tem postavil za oskrbnika g. Karl Dre, notarski kandidat v Wolfsbergu na Koroškem, obračunaval z onimi, ki se zglose za dediče in izkažejo naslov svoje dedinske pravice, ter se jim prisodila, dočim bi zasegla nenastopljeni del zapuščine, ali če bi se nikdo ne zglasil za dediča, celo zapuščino država kot brezdedično.

C. kr. okrajno sodišče v Wolfsbergu, oddelek 1. dne 28. februarja 1913. 454

SINGER Co., akc. družba za šiv. stroje, Maribor, Gosposka ul. 32, Celje, Graška c. 33; Slov. Gradeč. Glav. trg 46

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev v konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti. — Vzroci za vezenje, gačenje in šivanje gratis in franko. — Na vprašanje vedno zaželeni odgovor.

Vabilo k občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Slovenjgradcu, registrirana zadružna z omejeno zavezo, kateri se vrši v nedeljo, 13. aprila v uradnih prostorih. Začetek ob četrtek uri popoldne. Dnevni red: 1. poročilo načelnika, 2. poročilo nadzorstva, 3. odobrenje o zaključku za l. 1912, 4. Porocilo o izvršeni reviziji, 5. Volitev načelnika, 6. Volitev nadzorstva, 7. Slučajnost. K obilni udeležbi vabi načelnstvo. 478

Viničarja z 4 delavci in vsaj z 1 lastno kravo sprejme Čepe v Kamnic pri Mariboru. 473

Lepo, malo posestvo, 10 minut oddaljeno od kolodvora, kako po ceni na prodaj. Poslopje je vse v dobrem stanju in posestvo obstoji iz dobrih niv in travnikov, lep sadovnik in tudi gzd. Na Nadaljeva pojasnila in cena se pove do 12. aprila. Piše se naj na „J. F. 246“ poštneležeče. Velenje. 475

Učenec

se takoj sprejme pri Fr. Sulcer, sodar, Maribor, Kaserngasse 7. 450

Pozor!

V prometnem kraju, v vznožju Pohorja, blizu farne cerkve in petrazredne šole, je na prodaj hiša z malo trgovino in tobaktrafiko. Jako pripravno za lesotriče. K hiši spadata dva orača zemlje, zraven iste se nahaja lep sadovnik in vrt z brajdami, ki dajejo 3 polovnjake vina. 350 trsov novega nasada. Naslov v upravnosti pod št. 471

Proda se na pol krita, malo obrabilena, lahka **KOČIJA** za dva, pa tudi za enega konja. Proda se tudi nov kosišni stroj Deering. Kje, pove upravnštvo. 470

Viničar oženjen, lahko takoj vstopi pri meni. Poprij se mora osebno predstaviti. — Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju. 470

Proda se lepa kmetija z dvema hišama, ki ima razen rodovitnih nivj travnikov in lepih gozdov, krasne vinograde, kjer se pridelava do 50 polovnjakov finega vina. Vso posestvo se skupaj drži in meri 27 oralov. Več pove Franc Pečar, nadučitelj v Rimskih topičah. 447

Loterijske številke.

Dne 26. marca 1913.

Trst 75 15 33 15 4

Dne 29. marca 1913:

Dunaj 74 10 46 71 84

Pozor! Pozor!

Izdelovalnica raznih

VOZOV.

Kdo hoče imeti trpežno in solidno izvršene vozove po jako nizkih cenah, kompletne ali samo z lesino, kakor tudi različne okove za vozove, naj se blagovljavi obrniti na tvrdko M. Ložar, Dragomet, p. Domžale, Kranjsko. 360

Iščejo se hispoi k goveji živini. Oskrbnštvo „Meniško“ v Lembahu št. 28, p. Bistrica pri Mariboru. 393

Zaradi bolezni in starosti se proda takoj lepo posestvo 10 minut od železne stope, nadstropna hiša, pod celo hišo klet, 4 prostorne gostilniške sobe, sobe za tujce, 2 lokalna za trgovino itd. Gospodarska poslopja s hlevi, velik gostilniški vrt, izteži se na leto 15—20 polovnjakov vina, 400—500 sodčkov piva, se radi odpotovanja takoj proda za 28.000 K. 12.000 lahko ostane. Resnik kupcem daje brezplačno pojasnila uprava „Realitetmarkt“ Gradeč, Hammerlingg. št. 6. (2963). 453

Posestvo na prodaj, 14 oralov, lepa hisa; 10.000 K. Druga: 11 oralov; 7.000 K, oba v Krmnici. Oglasiti se je pri Matiju Žižk, Krmnica št. 16 pri Mariboru. 8

2 pomečnika in 2 učence za stenčarska obrt ali za izdelovanje cementnega blaga sprejme F.B. Batina stud. mojster in izdelov. cem. blaga v Krizovčih pri Ljutomeru. 410

Cepljeno trsje.

raznih vrst, najlepše se dobi le pri Jerneju Miklošič v Zetalah pri Rogatcu. O rasti mojega trsa mnogo pohval od več let na razpolago. Cena od 9—15 K 100 kom. Prodam tudi več polovnjakov najboljšega haloskega vina. 124

Gostilna

s trgovino mešanega blaga pri Mariboru, izvrsta postojana ob glavni cesti, 10 minut od železniške postaje, nadstropna hiša, pod celo hišo klet, 4 prostorne gostilniške sobe, sobe za tujce, 2 lokalna za trgovino itd. Gospodarska poslopja s hlevi, velik gostilniški vrt, izteži se na leto 15—20 polovnjakov vina, 400—500 sodčkov piva, se radi odpotovanja takoj proda za 28.000 K. 12.000 lahko ostane. Resnik kupcem daje brezplačno pojasnila uprava „Realitetmarkt“ Gradeč, Hammerlingg. št. 6. (2963). 453

Konjerejci!

Ker se veliko nesreč pripeti pri konjih, se je nedavno ustanovila prekornista zavarovalnica proti nezgodam in poginju konj. Ta zavarovalnica je velike važnosti za konjerejca, ker se zavaruje konj na primer, če si zlomi nogo, ali če pogine, ali je tako obojet, da se radi bolezni mora zakluti. Tudi se zavaruje brez kobilke, ako bi zvrgle ali, ako bi ob porodu poginila kobilka ali žrebe. Kdo se torej hočeogniti nesreči, lahko zavaruje svoje konje ter se obrne na pismeno ali ustmeno na zastopnika Anton Ferka v Cirkovcah pri Pragerskem. 479

Zahvala.

Podpisani si štejem v dolžnost; da tem potom javno izrečem zahvalo, blagorodnemu gospodu Dr. Vid Červinkovi, krožnemu zdravniku na Polzeli za njegovo truda polno a sedaj srečno uspelo zdravljenje mojih dragih, žene Marije in sina Ivana Marot. Bratislavce, 26. sušča 1913. Marot Vencel, pos.

Pozor! Rodovitno posestvo 7-8 oralov zemlje, 4 njive, 2 travnika, log, sadovniki, in spleh vse, kar se potrebuje pri gospodarstvu, zidanha hiša, pod in hlevi so leseni, redijo se dve kravi, svinje itd. Vse pri okrajni cesti, soleno in ravno, blizu farne cerkve, pol ure od Poljčan. Za vsako obrt se po nizki ceni proda. Pojasnila pri Izidor Aplenc, poštneleže Studenice pri Poljčanah. 482

Trgovski prostori,

blizu cerkve na Sp. Poljčavki se dajo v najem, ali pa prodaj pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri gospodu Aleksandru Struc na Sp. Poljčavki pri Pragerskem. 412

10.000 komadov ključev I. vrste Riparia portalis ima oskrbnitvo grofice Brandis, pri Sv. Petru nize Maribor na prodaj. Cena 16 K 1000 komadov. 423

Priden učenec se sprejme takoj pri g. Vaupotič, pekarji. Žice pri Konjicah. 480

Kupim malo posestvo na Štajerskem n. p. prodam ali zamenjam moje pol ure od Maribora radi presebitve. Več pri g. IV. Keinz, Bergstrasse 4 I. ali Lembacherstrasse 19 v trgovini v Mariboru. 485

Zenitna ponudba.

Mladenci, 34 let star, trenzega značaja, 3000 kron gotovega denarja in 75 kron penzije na mesec, se želi seznamiti z dekletem ali vdovo od 20 do 35 let, ki bi imela kako sredno posestvo v lepšem kraju in ki bi bila lepega vedenja. Naslov na uprav. Slov. Gospodarja pod „Varčnost“ št. 10. 466

Dva mlada zakonska želita kako primereno službo v kakem zavodu, grščinci ali kaki večji hiši, mož je izučen mizar, ima veselje do vsakega dela, zmožna sta obič deželnih jezikov in tudi italančine. Naslov v upravnosti. 455

Vabilo

na redni občni zbor branilnice in posojilnice v Št. Iliju v Slov. gor., registrirane zadr ge z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 18 aprila 1913 ob 8. uri pop. v urad. prostorih. Dnevni red: 1. Porocilo načelnika, 2. poročilo nadzorstva, 3. odobrenje računskega zaključka za leto 1912. 4. razdelitev čstega dobička. 5. slučajnosti. — Ako se ob določeni uri nebi zbralo zadostno število članov, tedaj se vrši obični zbor eno uro pozneje pri vsakem številu članov. 452

Načelstvo.

Cepljeno trsje!

Vinogradnikom naznjam, da imam več tisoč najbolj priznanih prvih vrst na prodaj in sicer: Žlhtmina (Guttedel), laški rilček, šipon (mozler) in zmešane vrste. Vse trte se cepljene na Rip. Portalis in dobro vkorjenjene ter popolnoma zaraščene, za kar se jameči. Če na trtam je po dogovoru. Oglasiti se je ustmeno pri Francu Slodnjaku, trnarju, pošta Juršinci pri Ptaju. 922

Listnica uredništva.

Blatno: Imelo bo več uspeha, ako prošnjo osebno in ustmeno izrečete, v listu bi se smatralo kot napad. — Brezno: Hvala prirčna! izročili Straži. — Gasteraj: Bo boljše, če se skuša dotične fante pridobiti v mladeničko zvezno. Pozdrave! — Ormož: Ostalo izročili „Naše“

Sveža jajca

po najboljših

Franc Pleteršek,

zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega lesa nareto pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo kupuj pri Slovencu.

v Št. Lovrencu nad Mariborom se odda dobro idoča kovačija v najem.

Najemnik mora biti izvrstno izurjen v podkovovanju volov in konj. Prosilci se naj priglase pri Pisnik Karolu v Št. Lovrencu nad Mariborom

Slovenec Konrad Skaza

St. Ulrich Gröden
Tirolsko.

Atelir za vsa
umetna cerkvena
dela.

Slovenske cene zastonj in franko. Za vsaki poljubni kip originalne fotografije, za oltarje itd. originalne načrte pošljem hitro in brezplačno. Velika zaloga sv. razpel in olnato tiskanih na platno navlečeno. Vsakemu, tudi najmanjšemu naročilu pridatek. Pri večjem naročilu in promptnem plačilu primeren popust. 838

Cene brezkenurenčne.
ZZZZZZZZZZ

Velika razpošiljalnica
Bratje Lechner
.. Gradec, železna hiša ..
služi vsem slojem kot najcenejši vir za nakupovanje.

Prosim zahtevajte!

vzorce in čenike o modnem blagu — lanenega blaga — blaga za gospode — rezno blago — manufakturno blago — oprave za novoporočence.

To ničesar ne stane

vendar vsakemu dobro služi. Če pride te v Gradeč, poskusite kupiti pri nas blago.

K. in R. Ježek

tovarna strojev, lивarna železa
in kovine, MARIBOR, Meljska cesta 103

priporoča svoje raznovrstne poljedelske stroje, mline, priprave za žage, transmisije, vodovode, studenčne sesaljke, kakor tudi motore prve vrste itd. pod ugodnimi plačilnimi pogoji.

376

Lastna delavnica za popravila
poljedelskih strojev v MARIBORU.

Ni več potrebno

naročevati slabega blaga za dragi denar, ki ga razpošiljajo nekatere tveje. Ako želite dobiti sveže novomodno in po ceni blaga za oblike predpasnike, svilne in druge robe, vse vrste perila, nogavice, moške in fantovske obleke, srajce, kravate itd., pišite takoj na ravno.

C. kr.

priv.

Varujte se

ponaredb!

ki niso 'Florian' in zdravju ne koristijo!

694-8

Kdor vživa,
Zabi težav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav!

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Novi cerkvi
ki se vrši dne 13. aprila 1913 v posojilničnem prostoru ob 3. uri popoldne.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnom redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih zadružnikov.

vzajemna zavarovalnica zoperogenj v Gradcu

Št. 2000.

Razglas.

Po določilih par. 92 društvenih pravil, se vrši za člane javno

društveno zborovanje

zavoda v pondeljek, dne 5. maja 1913 ob 10. uri predpoldne v zavodovi sejni dvorani v Gradcu, Gosposka ulica 18/20.

Vsek društveni odposlanec dobi za to zborovanje posebno pisemo vabilo.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo z računskim zaključkom za 84. upravno leto 1912.	3. Proračun za upravno leto 1913.
2. Poročilo računskih pregledovalcev o pregledovanju računa za leto 1912.	4. Volitev treh računskih pregledovalcev in enega nadomestnega pregledovalca.

Gradec, dne 2. aprila 1913.

Ponatis se ne plačuje.

481

Upravni svet.

Redilno – zdravo – poceni
Za otroke najboljše

TOMAŽEVA ŽLINDRA

(vpisana znamka).

je izbirno važno gnojilno sredstvo za vse sadeže na vseh vrstah zemlje. Pomnoži dohodek po dobičkonosnem načinu. Uporaba istega ni vezana na noben letni čas.

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« je priznano najizbirnejše blago neskvarjene kakovosti. Zategadelj naj zahteva vsak poljedelec.

Tomažovo žlindro »zvezdna znamka«, kajti zvezda na vreči in plombi daje poroštvo za čisti in polnovredni izdelek.

Pozor!

Tomaževa žlindra »zvezdna znamka« se v originalnih vrečah prodaja pri sledečih trgovcih.

Otmar Diermajer, Otmož Alojz Maček, Maribor, Ed. Suppanz, Pristava, Peter Majdič, Celje, Alojz Pinter, Sj. Bistrica, N. Zanier, Št. Pavel p. Pr.

Kjer ni nobene prodajalne se naj obrne naravnost na:

„Thomasfosfatfabriken“ Z. Z. O. Z.
Berolin W 35.

Pred manjvrednim blagom se avari

Gornjo Thomažovo žlindro, kakor tudi vsa druga umetna gnojila: kalijev sol, kajnit, čilski soliter, žveplenokisli amonjak, superfosfat itd. ima v zalogi in prodaja na cele vagone kakor tudi na drobno. Veletrgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje.

Živitna ponudba!
Mladenci srednje starosti, Slovenc, neomadeževane preteklosti, več nemščine, z 3000 K. prihranka, se želi poročiti s poštenim dekletom ali vdovo, ki bi imela svoje posestvo ali krčmo v prometnem kraju. Le resne ponudbe pod „M. O.“ poste restante Sv. Lovrenc nad Marib.

237

Slovenke! Agitirajte za naš list!

Pozor! Velecenjeni gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje travnike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljša in najbolj zdrava **gozdna, detelina, travna in zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje priporoča

M. Berdajs.

Štefan Kaufman
trgovina z železnino
v Radgoni

priporoča najboljše ocelne, motike in lopate, pravo štajersko železo po najnižji ceni in solidni postrežbi. 393

Cepljeno trsje!

Vinogradnikom priporoča zelo lepo cepljeno trsje na Pip. portalis, burgundec, beli rilček in silvanec trsnica in posestnik Fr. Bráčko, Sv. Peter pri Mariboru. 145

Krasno posestvo z dvojno mero gozdrov in vinograd, skupno, nerazkosano, četrte ure od postaje, v lepi legi na ravneni, bližu velike tovarne in rudokopu, mlin na motorno moč, 3 konjske sile v zvezi z mlatilnicu. Vse potrebne poljedelske stroje in kovaško orodje, zidano poslopje v najlepšem redu 411 arov, 62 m² mere, ter se lahko redi 12 glav goveje živine s samo sladko krmbo. Vse to prodam za ceno 36000 K. Zaradi setve vabim kupce takoj. Anton Štante, Sv. Lovrenc v Prožinu, p. Štoré na Štajerskem. 439

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalc korenin „Ria-mazilo“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolčine ne odpovi. Cena ene posodice z garancijskim pismom eno krono. 224

Kemeny, Kašan

L poštni predel 12/76 (Ogrsko).

Cepljeno trsje in ključi.

Vinogradnikom naznamjam, da imam veliko množino amerikanskih tri na prodaj. Seznam trt: posip, rulandec b., silvanec, žlahtnica, rudeč in bela, rafol, portugizec, veltinec, laški rizling, kapčina, muškat silvanec. Vsi tisoč korenjakov. Riparia Port, Vitis Salinis, Montikola in ključev. Velika množina Riparia Portalis Monticola. Cena po dogovoru. Janez Verbjak, trsnica Breg pri Ptaju.

196

Lepo posestvo,

bližu Maribora, farme cerkve in žel. postaje, zidani hrami in hlevi, veliko travnikov in sadonosnikov in vse drugo potrebno je z vsem premakljivim vred takoj na prodaj. Več po upravnosti. 227

Posestvo na prodaj! Vinograd, nov nasad, travniki, njive, gozd, kamnolom, lepa hiša, dve viničariji, zelo ugodna lega, v bližini mesta na Sp. Štajerskem. Velikost 17 oralov. Ponudbe pod V. J. na upravnosti. 227

Pozor, kupci posestev! Izvrstno posestvo do 20 oralov rodovitne zemlje, obstoječe iz njiv, 4 oralov travnika, 6–8 oralov gozda, sedem oralov vinograda, polovica novo nasajena, samo žlahtne vrste, zraven preša in hramu. Prijazna domačija, zidana hiša z opeko krita, tri sobe, kuhinja, klet in ena posebna shramba, močno gospodarsko poslopje z živinskimi hlevi, kaščo, podom, stelnico itd. ter štiri svinjki hlevi. Oddaljeno 10 minut od kolodvora, na veselom kraju pri okrajni cesti. Cena 15.000 kron, vknjiženega ostane 6.000 kron, za ostalo ugodni pogoj. Se radi nakupa manjšega posestva pod roko proda. Oglasiti se je osebno ali pismeno pri Jožefu Stanceru, pos. Mestinje 13, p. Podplat, Štajersko.

443

veliko število dam pa ne ve, da izdelujemo tudi slastno fino dišeče antiseptično milo, ki ohranja kožo nežno in svežo. Milo je najboljše čiste surovine, ima 1 odstot. lysoform ter je velikansko izdatno torej v rabi varčno. Na trgu je prinašamo pod imenom

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

Srebrne ure K 6:50

Srbne ure s 3 srebrnimi pokrovi " 9:50

Pristne tula ure dvojno pokrovo " 18:—

Ploščnate ure iz kovine " 6:—

Amerikanske zlate dvojne-ure " 10:—

Goldin Roskopf ure 4:—

Prave železničarske Roskopf-patent.

Prava nikeln. točno na min. idoče K 5:—

14 karatne zlate ženske ure 19:—

14 karatne zlate ure za gospode " 40:—

Srebrni pancer-verižice 2:—

14 karatne zlate verižice 20:—

14 karatni zlati prstani 4:—

Viseče stenske ure na nihala 10:80

Kuhinjske ure 2:40

Budilke 3:—

Budilke z dvojnim zvoncem 3:—

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni :: Krepljno sredstvo za slabotne malokrvne in rekonvalescente. Povrzovalo do jedi, utrujuje živce in popravi kri. Izborni okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravalllo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcela.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra á K 2:60 in 445 po 1 liter á K 4:80.

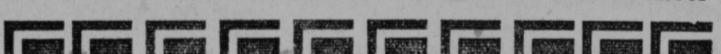
Vabilo na

redni občni zbor

Gornje Savinjske posojilnice v Mozirju, ki se vrši v Mozirju, dne 12. aprila 1913 ob 2: uri popoldne v uradni pisarni.

DNEVNI RED:

- Prečitanje in odobrenje zapisnika 37. občnega zobra z dne 9. marca 1912.
- Poročilo načelstva in nadzorstva o delovanju in potrebuju računa za leto 1912.
- Nasveti nadzorstva o uporabi preostanka.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Posamezni nasveti. 474 Odbor

Vsaka ženska

že mnogo let pozna izborni, sijajno razširjeni desinfekcijski pomoček **lysoform** (originalna steklenica 80 vin.) ki se za umivanje rok in instrumentov, vsakdanjo žensko toaleto, dalje za vsake vrste desinfekcije in razdušitev povsod po svetu

rabi

veliko število dam pa ne ve, da izdelujemo tudi slastno fino dišeče antiseptično milo, ki ohranja kožo nežno in svežo. Milo je najboljše čiste surovine, ima 1 odstot. lysoform ter je velikansko izdatno torej v rabi varčno. Na trgu je prinašamo pod imenom

lysoformovo milo

po 1 krono komad. Poiskujte enkrat pa boste vedno kupovali to fino dišeče antiseptično milo. — Cena je samo navidezno visoka, v resnici je pa milo prav ceno, ker je veliko in izdatno.

Zanimivo knjigo o „zdravju in razkuževanju“, Vam pošiljam zastonj in poštino prostoto. A. C. Hubmann, referent „Lysoform-delavnic“, Dunaj XX. Petraschgasze 4.

(—Mosse 44)

LISTEK.

Švarc — Nacl.

(Spisal Januš Golec).

I.

Ravno v oni grabi, ki je Remšničani edini niso krstili, ki se pa začenja pri Križevi kapeli in končuje tukaj Drave, je stal in še dandanes čepli Tumplov mlin. Mi vitežki podaniki sv. Jurija pač vemo, zakaj da prosimo v Oče-našu vsakdanjega kruha, pa tudi pomnimo pregovor: Kolikor mlinarjev, toliko uzmovitčev — da ne izrečem žaljivke tatov. Kratko in malo, da bi se izognili raznim neprilikam, pač pri nas vsak lastnik mлина sam mlinarji.

Rajni Tumpl je združil v enem poslopju na 4 voge mlin in bajto. Mlel ni nikdar veliko, pa gladi in revščini v strah imel je tudi mlinsko kolo pri domu. Za očetom pa je podežoval sinko Nace vse, karkoli se je držalo bajte, in še do 20 čevljev zemlje na okoli. O skriti, zgodnji mladosti Nacetovi molči usno izročilo, le to se ve, da ga je starišem sv. Jurij po dolgih prošnjah ravno na sv. Ignacijja dan položil v naročje. — „Gospod bi naj bil“, je vedno ponavljala Tumpla, „ker je edinec in naju je stal toliko molitve“. In res je stari Tumpl z Nacetom vred izročil šolmoštru košarico jajec z naročilom, da bi sinka „zbrhital“ za gospoda.

Pa hudomušni šolnik je jajca pojedel, Naceta pa že po 14 dnebi odpustil iz šole, češ, da ima preprostorno glavo za gospoda. To je vse, kar so zapisali ženski jezički o Nacetovi mladosti.

Se kot fant je slišal na ime Tumpl Nace; ker pa se je baje bal vode kot hudimer križa in ga je prvič in zadnjič umila pabica po rojstvu, je bil sajast kot rov, in ljudje so ga začeli v moški dobi klicati „Švarc-Nacl“. Kedaj in kako je zagrebel stariše, se ne ve čisto na številke natanko, pa Naclov, od smrti stariševiski potegnjeni obraz je pričal, da mu je bilo trajno hudo pri srcu. Razun kislih brazd je imelo Naclovo telo še druge poniške. Hranil je z svoji stopali kopito, ki so mu ga rajni oče sami stekali na Nemškem, ker na Remšniku tedaj ni rastel nobeden tako obsežen bukovec. Z dlanjo je lahko vodo začastil v mlinskem žlebu, vrat mu je bil hribotiv po glavi, vsaj po notranjih prostorih, pa mu je lahko vsaka misel poplesala, kačar se mu je vzbudila. V obleki se je držal strogo remšniške mode, kakor cokelj, ki jili je le po nedeljah postavljal za peč, raševine in še z vrvico si je zavezoval srajco pod vratom, ker mu v sled obilne sape ni držal nobeden knof. Značaja in večenja je bil mirnega, saj se je pri hodi držal vedno sredine grabe; le remšniške glavne steze so tako nerodno izpeljane, da se je Nacek običajno začel najprej v šolski vogel in mežnarijski in še le na farovški hruški se je takoj srečno odbil, da njegove stopinje niso bile več nevarne ljudem in stavbam. Povrh je bil še tako usmiljenega srca, da niti bolhe ni mogel ubiti. Le med svojo in tvojo lastnino ni rad delal razločka. Pa prepričan sem, da ni imel krivičnega blaga na vesti, ker je preglasno kradel; pa že radi tega je bil vsikdar tepen od lastnika, če je vzel kako stvar v roke. Ker je torej rač spoznaval tuje blago, ga je udarila roka božja ravno v ulo, za tato najbolj občutljivo mesto — Nacl je na debelo slišal.

To je bil Švarc-Nacl po duši in telesu, ko je z nekaterimi križi in še nekaj malenkosti povrh stopil v našo povest.

Iz celega sveta.

Planet Merkur je bil meseca marca viđen. Njegova pot okrog solnca gre, kakor znano, med potjo Venere in zemlje. Zato se planeta Venera in Merkur kaže zemljaniom zdaj kot večernici zdaj kot jutrničci, naličajoči se navidezno ali vzhodno ali zahodno od solnca. Ker znaša srednja oddaljenost Merkurja od solnca približno eno tretjino od zemeljske oddaljenosti od solnca, je ta planet navidezno le malo oddaljen od solnca ter ostane v somraku skrit. Tu in tam je pa vendar s prostim očesom viđen v naših širinah. Ravno meseca marca so za to precej ugodne razmere. Zvečer ga je bilo možno videti na oni strani neba, kjer je solnce zašlo, kot rdečkasto zvezdo prve vrste.

Drage krtove kože. Na Holandskem plačujejo krtove kože komad po 60—80 vin. Visoka cena krtovih kož pa ima to žalostno posledico, da bo na Holanskem kmalu konec „krtove dežele“. Zato je izdala vlada ukaz, da se ne smejo krti več loviti.

V ječi ponarejali denar. Te dni je bil v Kahiri v Egiptu končan proces proti 50 jetniškim paznikom in stražnikom egiptovske državne kaznilnice, ki so z večnostjo ravnateljevo ponarejali novce. Ravnatelj je bil obsojen na več let ječe, 18 obtožencev je bilo obsojenih v ječi od 3 do 7 let; 31 obtožencev je bilo oprešenih.

Hrvat -- izumitelj novega zrakoplova. „Hrvatska“ poroča, da je iznašel Hrvat Vladimir Kvalkanov zrakoplov, katero iznajdbo je že prijavil pri patentnem uradu na Dunaju. Ta zrakoplov se vzdržuje sam v ravnotežju in je posebno varen proti pritiskom vetra. To dvoje je, kakor znano, za zrakoplovce največje važnosti, kajti veter je eden najhujših sovražnikov zrakoplovstva.

Velik požar v Benetkah je vpepelil znamenito palačo Foscari ob velikem kanalu. Zgorelo je poslop-

Naclu kot 50letnemu samecu pa so silno radi nagaiali šolarji in še kak odrastel nepridiprav. Ni smel ostaviti bajte, že je našel pri povratku vsa težko nabранa drva v potoku in kolesa velike stenske ure razložena po mizi. Nacl je brškal po glavi, kako odgnati te paglavce? Po dolgem iskanju je vendar zgrabil za misel, ki se mu ni zdela napačna. Njegov mlin je bil posajen na nizek holmec in prišlo se je do njega čez potok po dve smrekovih hlodih, ki jih je Nace sam položil in pritrdir ob levi strani tudi držaj za vso varnost. Ravno to brv je prikrojil Nacek v past tako, da je po večini vsak nagajivec padel v vodo. Držaj, ki igra pri remšniških brveh važno vlogo, omajal je na prožno stran, da je pri vsakem prijemu padel s sovražnikom vred v potok. Seve, tudi Nace, odkar je imel nastavljen past, ni stopal čez brv, ampak jo je vsikdar zajahal in se tako počasi in varno potegnil čez vodo. Marsikatero vodeboječe nagajivo seme pa se je vodslej opralo na Naclovo veliko veselje v potoku.

II.

Vsa remšniška fara z mirno vestjo priča, da je bil Nace do 50. leta farf v pravem pomenu besede; pa saj je večkrat sam iz veselja in ponosa nad ne-dolžnostjo plačal med prijatelji četrtninko vina. In ravno, ko je že grabil takorekoč z eno roko po samski kroni, prislo je — vse drugače.

Zaplotnikova ofrica Mica je prodala prase na Brezno. Ni pa ščetinovec doslej okusil prostosti, radi tega pa je tudi tek okoli voglov, ko ga je Mica prvič spustila na svetlo. Vse klicanje in emakanje Mici po ni nič pomagalo, morala je prasetu navezati motovoz na zadnjo nogo in v roko pa vzeti štrcelj. Sedaj pa je šlo navzdol proti Tumplovem mlinu, saj je šiba kazala svinčetu pravo smer. Par sežnjev od Naclove brvi pa je Mico, ki je bila s srobotom podrezana, ravno za pasom prav občutno ujedla bolha. V naglici je segla z roko, da bi si prepodila vsiljivo živalico, sededa je zato spustila motovoz. Prase, čuteče, da ganikdo ne vleče za nogo in hrepeneče po hlevski samoti, jo je ubralo kar čez brv, Mica pa za njim. Vendar ni še stopila na sredino brvi, že je slišal debolsluhi Nacev glasni str... bunk! Hotel je na prostu, da bi si ogledal žrtev. Usta je za cel pečenj odpril, tako se je začudil, ker je zagledal namesto moškega stepuha do pasu v vodi — Mico. Populila je bila že vse korenine in reketine, da bi se potegnila na suho, pa ni šlo. Naclovo široko srce se je odprlo v usmiljenosti, videč žensko nezgodo. Prilomastil je na rob potoka, počenil in ponudil Mici roko. Mica se je je oprijetela, Nace pa je vlekel; bable je stalo tako na pol z desno nogo na suhem, pa se jej udere od vode izpodjedena zemlja in sedaj je bil dvojni str... bunk! Tuđi Nace se je zapičil ravno na glavo v vodo; dovolj, Nacek, postavi se na noge. Vstal je, kašjal in bruhal vodo skozi nosnice. Prvič v življenu je Tumpl občutil, kaj da je bladna vodica. Gotovo bi bil zaklel na samega sebe, da ni opazil pred seboj Mice, ki ga je rájovedno gledala. Kaj pa zdaj? Nace bi bil že ženičeta potisnil počasi na suho, pa kdo bode potem njega izvlekel? To je bila točka, vredna resnega preudarka. Slednjič je vendar prislo Nacetu na misel, da je struga nekoliko bolj spodaj plitvejša. Vzdignil je jezik in obenem pomolil vrat proti Mici, rekoč: „Oprimi se me, te bojem nesel po vodi, tam-le dolni budeva pa oba lahko stopila na suho“. Mica je ubogala in Nace je prvič v življenu držal — žensko bitje na rokah.

Ne vem, ali je voda tako razburljivo vplivala na našega fanta, ali Micin objem — Nacl so pač le-

teli mravljinici po hrbtu in srce mu je glasno ropotalo kot razklopotano mlinško kolo, ko je postavil tako sladko breme trdo na tla. Ocedila sta se oba pod milim nebom. Z že prirozenem sočutju in usmiljenosti se je povzpel Nace do te rahločutnosti, da je prvič po smrti rajne matere smela stopiti ženska stvarca pod njegov krov. Kaj in koliko sta kramljala Mica in Nacl, vedo le štiri bajtne stene; pa toliko je respica, da je Mica s prasetom vred ostala pri Tumplu.

Zaplotnikova Mica je bila ženče pri 45ih letih, vdova po rajnem Matevžu in sama s pršanim prasetom na svetu. Vkljub dejstvu, da na Remšniku ni nobene vasi, so se vendar ženske pri cerkvi domenile toliko, da krije Zaplotnikovo Mico in Nacl ena streha.

Tudi Mico, ki je imela bolj tanka ušesa, nego njen dragi izvoljenec, je dregnilo to žensko opravljanje toliko, da je rekla Tumplu: „Nace, bodeš stopil h gospodu, da naju v cerkvi zvežejo“. Nacl je že davno prav od srca pekla ta nova zveza, pa gospoda se je bal od vsakoletnega velikonočnega izpraševanja. Kako bi tudi ne, saj taisti listič, ki so mu ga dali vsako leto, in ki je bil po velikosti tako neznašen, da ga še v pest ni bilo kaj vzeti, res ni bil vreden, da so mu gospod zmajjal trobili v ušesa: „Nacl, ti si trantalo nevedno!“

Pomagala pa mu je po teh otroških pomislek Mica, ki je brž uganila, kako pridobiti gospoda. Slišala je bila že davno, da gospod fajmošter nimajo sreče pri mačkali. Če je zlegla ta v hribiti prepotrebna žival tudi v farovžu, pa je vsikdar poginila vsled bolezni ali pa po babjeverni roki. Kratko in malo, gospod niso mogli priti do lepih, odršenih mačk. Nacl pa je imel pošteno, od starišev poddedovanjo mački pleme. Mačka muriča je pobasala Mica nekega dne v košarico in odpravila z njim, praznično blečenega Nacl v župnišče. Muriča je ploščnata gospodarjeva desnica temeljito priklepala na dno košarice, pa tudi Nacl si je najmanj 10krat popovil sam pri sebi, kako bode zastavil besedo pri gospodu.

Prisopel je z mačkom do sivo pobarvanih vrat gospodove sobe in glasno potrkal. Fajmošter so se oglasili: „Noter!“ — Pa bentaj te para, svetla kljuka ni hotela odnehmeni ne na desno ne na levo. Saj je tudi Nacl pri bajti imel zapali, pa ta se je dal poriniti na desno in duri so se odprle. Gospod so pa imeli nekako svetlo bučko, ki ni bila podobna ne kljuki pri cerkvi, še manj pa lesenemu riglu. Fajmošter so ne-prestano klicali „Noter!“, Nacl pa je vrtal s tisto bučko na vse strani, pa ni šlo. Čakaj, je menil, gospod se gotovo bolj skrbno zaklepajo nego jaz; pritisnil je bolj krečko navzdol in obdržal bučko v roki. Glasno je zaropotalo, tudi za gospoda preveč, in odprli so vrata od znotraj. Nace je stal pred samim gospodom s košarico v roki in položil odlomljeno bučko na mizo, rekoč: „Bodo že oni uteknili to svetlo stvarco na pravo mesto.“

Pa, kledo bi si mislil, da so gospod pri pogledu na odlomljeno kluko prav jezno zatrobili Naclu na uho običajni, velikonočni: „Saj pravim, je pač trantalo motovilasto, ki še vrat ne pozna“. Hučo so zadele te besede ženina in kar ni znal, kako začeti skrbno premišljeni nagovor. Gospod so se vsedli za mizo in iškali nekaj po velikih bukvah; na oknu pa je se del rumeni vrabec, kakoršnega doslej Nace še niti videl ni. Nič mu ni prišlo iz grla, razun glasnega dihanja in trdo je pritskal muriča v košarici. Gospod so pa slednjič le pretrgali to tišino z vprašanjem: „Kaj bi pa rad, teslo?“

(Dalje prihodnjič.)

je in tudi ogromno število umetnin. Škoča se ceni na dragocenih pohištvin in umetnina čez ¼ milijona kron, na hiši pa čez 20.000 K.

Konj ubil vojaka. Iz Škocijana pri Močronogu na Kranjskem se poroča: Pri tukajšnji žrebčarski postaji, ki je pred par dnev, došla semkaj, da ostane, kakor vsako leto, 4 mesece tukaj, se je zgodila nesreča. Korporal Jožef Novak, doma iz Štajerske, je preteklo soboto popoldne snažil in pometal okrog enega izmed žrebcev. Kar konj vzdigne nogo in ga udar na leve strani trebuhu. Revez je moral sicer takoj leči, vendar je v nedeljo zjutraj še vstal, se sam opravil in šel zopet na svoje delo. Toča obšle so ga vnovič slabosti in ob 11. uri dopoldne je umrl v cvetu svojih let, daleč proč od svojega doma in starišev.

190.000 francoskih učiteljev osmešenih. Leta 1909 so izdali vsi francoski škofovi pastirske list, v katerem opominjajo francoski narod, naj pošlje svoje otroke v katoliške šole in ne v državne brezverske šole. Obenem so prepovedali rabo nekaterih šolskih knjig v državnih šolah, v katerih se žali katoliško versko prepričanje. Na pastirske list je odgovorilo 190 tisoč francoskih državnih učiteljev s tožbo, češ, da jim je povzročil ta pastirske list gmotno škoko in da jim jemlje ugled. Najprvo so tožili kardinala Lucona, ki je bil res v Reimsu obsojen od civilnega sodišča na 5000 frankov, katero sveto bi bil moral plačati v učiteljske blagajne. Najvišji sodni dvor je pa te dni to razsodbo razveljavil in učiteljem pojasnil, da nima sploh nobene pravice do takih tožb. Državni učitelji niso nikaki pravni zastopniki državne šole in tudi nimajo zato pravice, se kot takje izigravati. Dobro zdravilo tudi za naše liberalce, ki so se pred kratkim repenčili, kako bo francosko učiteljstvo francoske škofove zdelalo.

Dovtipen berač. Nedavno je v Pragi umrl berač Viljem Muneles, ki je bil v obči znaten pod imenom „Viljem Praški“. Bil je pristek berač-pijanček, ki bi

bil pa rad veljal za kaj velikega; navadno je hočil s knjigo pod pazduho, češ, da je — pisatelj. Smrt ga je doletela po nesreči; zadel ga je voz električne ceste ne železnice in ga tako poškodoval, da je v bolnišnici kmalu umrl. Ko so po smrti pregledovali njegovo razcapano obleko, so našli v njej — oporočo. V tej oporoči je volil: Bolnišnici usmiljenih bratov, kjer je petovano našel zavetje in okrepčilo, kadar so onemog, lega pobrali na cesti, 500 K; eni bolniških strežnic, ki ga je ondi večkrat prisilila k snagi, 200 K; nekemu redarju, ki ga je radi beračenja in pijanosti večkrat odvedel v zapor in mu tako preskrbel vso oskrbo, 200 K; nekemu drugemu redarju, ki ga je ravno 100krat aretiral, 100 K, in družini, pri kateri je nazadnje stanoval, 25 K. Vsi so bili ginjeni nad tem berškim testamentom; v katerem je že račodarno spomnil vseh onih oseb, katerim je v življenu prizadeval preglavice. Toča ginjenost se je hitro razširila, ko se je dognalo, da je „Viljem Praški“ vsega vkup zapatil — 40 vin, in je torej s svojim testamentom hotel se zadnjič „potegniti“ tiste, s katerimi je imel v življenu naiveč opraviti.

Telesno naporno delo. Učitelj prosi dopusta zradi duševnega in telesnega napornega dela. Ko ga na višjem mestu opomnijo, da telesnega napornega dela pač ni, odgovori učitelj: „Ali menijo gospodje, da to ni naporno delo, če moram sleherni dan toliko neročnih paglavcev pretepstvi?“

Pri vojakih. Polkovnik: „Vi, Muška, zaslužite, da Vas vpršo celega polka polhvalim, ker ste s svojo razumnostjo rešili cel polk iz velike stiske. Ob vjenčanem času bi dobili zasluzno svetinjo!“ — Vojak: „Kaj pa sedaj?“ — Polkovnik: „3 dni zapora, ker niste „gollje“ držali!“

Osoren berač. Gospod: „Tu imate par vinarjev, pa nikar jih ne dajte precej za šnops!“ — Berač: „To Vam nič mari, jaz storim s svojim denarjem, kar hočem!“

„Titania“

886

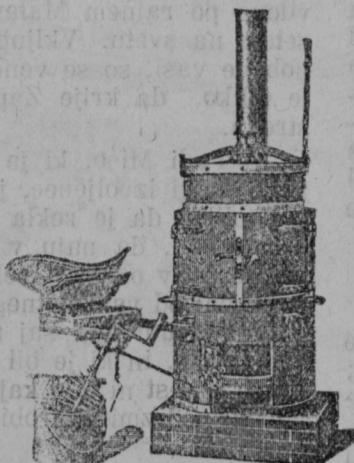
Nenavadno
hiter razvoj
pare.

Pošilja se na
poskušnjo.

Tisoči že v
rabi.

Zahtevajte
cenike.

brzoparičniki za

Vsako kurivo
porabljivo.

70 odst. kuri-
va se prihrani.

Zastopniki
se iščejo.

„Titania“ pa-
ričnik se lahko
uporabi tudi
za kuhanje
žganja če se
pridene zato
posebna pri-
prava.

narejeni iz kovanega železa in
kovinaste pločevine, torej nepokverljivi.

„Titania-Werke“, Wels 136, Zgor. Avstrijsko.

Največja specjalna tovarna za paričnike na Avstro-Ogrskem.

Glavno zastopstvo Franc Asen, Gradec, Mariengasse 22.

Trgovina s
špecerijskim blagom

Na drobno!

Na debelo!

Trgovina z
moko in dež. pridelki

Ivan Ravnikar
Celje, Graška cesta 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva
kaljiva semena n. pr. jamčeno domačo in nemško deteljo,
peso rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena,
kakor tudi vrtna in cvetljica od tvrdke Mauthner. 65

Glavna zalog
vrvarskega blaga

Solidna
postrežba.

Glavna zalog
suhih in oljnatih barv

Srečke v korist „Slovenski Straži“

400.000 frankov

se zamore zadeti s turško srečko na mesečne obroke po
sam 4 krone 75 vinjarjev. — Vsaka srečka prav go-
tovo zadene! — Z vplačilom prvega obroka zadobi na-
ročnik takojčno igralno pravico.

Prihodnjo žrebanje 1. aprila 1913.
Eno turško srečko zamore naročiti tudi več oseb skupaj.
Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slov. Stražo“ gosp.

Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Goričar & Leskovšek

Graška ulica 7 Celje Rotovška ulica 2

Karl Vanič : Celje
Narodni dom

Velika narodna trgovina

Dobro blago Kdor Edina slov. trgovina
točna postrežba z železnino

si hoče prihraniti denar

1169 kupuje vse v slov. trgovini

Ivan Veselič & drug

v Ormožu, podružnica Velika nedelja.

Največja zalog manufakturnega blaga, kakor suknja, druka, hlačevine, platna itd. Vse vrste špecerije, najfinnejše moke, kave itd. Največja zaloge vse vrste železnine, kakor tudi vsi okovi za mizarje in stavbe po najnižjih tovarniških cenah. — Kupuje zrnje, kakor pšenico, rž, fišol itd. potem jajca, suhe gobe, perutnino vedno po najboljših dnevnih cenah.

**Stara pisma, pismene
znamke,** kakor tudi zbirke pisemskih znamk, kupuje po dobrih cenah Emil Fischer, Trst, postfach št. 481.

384

Na debelo! 186 **Na drobno!** 180

POSOJILNICA v MARIBORU

v lastni hiši v Narodnem domu.

58 Hranične vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjižice po $4\frac{1}{2}\%$ oz. vloge proti odpovedi po $4\frac{3}{4}\%$.

Naložbe v tekočem računu se obrestujejo po dogovoru.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Lastno premoženje zadruge K 534.382'17.

Posojila se dajejo na zastavo in osebni kredit.
Eskomptujejo se menice ter otvarjajo krediti v tekočem

računu.
Vplačani deleži K 126.100.—
Rezervni zaklad K 344.683.87.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrirana zadruga z neomejeno zavezjo.

Stolna ulica štev. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranične vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po $4\frac{1}{2}\%$, proti tri meseci odpovedi po $4\frac{3}{4}\%$. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno hranične položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5% , na vknjižbo sploh po 5% , na vknjižbo in poročilo po 5% in na osebni kredit po 6% . Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve govoril stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranične nabiralnike.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izjemši praznike. V urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo
in ročne sprejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 5. ure popoldne.